თბილისის ღია სასწავლო უნივერსიტეტი

სალომე გოგუა

ნაშრომი: „კანონიერი ქურდობა, როგორც ორგანიზებული დანაშაულის ერთ-ერთი ფორმა“

წარმოდგენილია მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მოსაპოვებლად

თბილისი, 0156, საქართველო

2019

რეზიუმე

ორგანიზებული დანაშაული, კრიმინალური საქმიანობის ერთ-ერთ ყველაზე რთული და საშიში სახეობაა, რომელმაც ათწლეულების განმავლობაში თავისი ანტისახელმწიფოებრივი საქმიანობით ისე „გამოიჩინა“ თავი, რომ საბოლოოდ მის წინააღმდეგ ბრძოლა მსოფლიოს ბევრი სახელმწიფოსთვის მთავარი ამოცანა გახდა, მათ შორის ჩვენი ქვეყნისთვისაც.

იმ გარემოებიდან გამომდინარე, რომ საქართველო დიდ გავლენას განიცდიდა და დღემდე განიცდის სოციალისტური რეჟიმის დაშლის შემდეგაც, იმ კონკრეტულ დანაშაულთან მიმართებაში, რომელიც წარმოადგენს ორგანიზებული დანაშაულის ერთ-ერთ სახეს „ქურდულ სამყაროს“ და „კანონიერ ქურდობას“, საჭიროა უფრო ფართოდ ვისაუბროთ იმ პრობლემებზე, რაც არსებობს აღნიშნულ დანაშაულთან მიმართებაში. მით უფრო, რომ ეს საკითხი ჩვენს სახელმწიფოში წარსულის ტკივილებთან არის დაკავშირებული და მიუხედავად სახელმწიფოს მხრიდან გატარებული მთელი რიგი ღონისძიებებისა, მაინც ვერ მოხერხდა „ქურდული სამყაროსა“ და „კანონიერი ქურდების“ ინსტიტუტის საბოლოოდ მოშლა.

პროფესიული დანაშაულობისა და, კონკრეტულად, „კანონიერი ქურდობის“ საქმიანობის შესწავლა, რთული ამოცანაა ნებისმიერი მკვლევარისთვის, რაც იმითაა განპირობებული, რომ ყველა სახის დანაშაულებრივი საქმიანობა, განსაკუთრებით პროფესიული, ატარებს ლატენტურ ხასიათს. ეს კი, თავის მხრივ, დაკავშირებულია მხილებისა და სისხლისსამართლებრივ პასუხისგებაში მიცემის სირთულეებთან.

ნაშრომში დასახელებული პრობლემები, იქნება ეს „კანონიერი ქურდობის“ ტერმინთან, ბრალდების მტკიცების საკითხთან, თუ პასუხისმგებლობის დაკისრებასთან

დაკავშირებით, ნამდვილად რეალურია და ფაქტიურად ძალიან ართულებს სასამართლო სისტემის ეფექტურ და მოქნილ მუშაობას, რადგანაც სასამართლო ვერ იხელმძღვანელებს მხოლოდ მოწმეთა ჩვენებებით ან ბრალდებულის აღიარებითი ჩვენებით. მას მხოლოდუტყუარი მტკიცებულებების საფუძველზე შეუძლია გამოიტანოს განაჩენიკონკრეტული პირის მიმართ. სწორედ ეს არის ამ საკითხის მთავარი პრობლემა, მტკიცების საკითხი, მტკიცებულებების მოპოვების პრობლემურობა, რადგან არ არსებობს არანაირი დაწერილი „ქურდული კანონები“ თუ „ქურდული წესები“, რომლის მიხედვითაც სასამართლო სისტემასშეეძლებოდა ემსჯელა კონკრეტული პირის ბრალეულობა/არაბრალეულობის საკითხზე.

ნაშრომში განხილულ მეორე პრობლემურ საკითხს წარმოადგენს თვითონ ტერმინი, „კანონიერი ქურდი“. ისმის შეკითხვა საზოგადოების იმ ფენებიდან, რომლებსაც არ აქვთ იურიდიული განათლება და არ არიან განსწავლულები ამ საკითხში, თუ „ქურდია“,როგორ არის „კანონიერი“ ანუ კანონის ფარგლებში მოქმედი? ასევე,ზოგადად, რა შინაარსის შემცველია ტერმინი „კანონიერი ქურდი“ მისი დანაშაულის ხასიათიდან გამომდინარე ?

„კანონიერი ქურდობა“ და „კანონიერი ქურდი“ ნასესხებია კრიმინალური ელემენტების ლექსიკონიდან, რაც ვერ ჩაითვლება ტერმინოლოგიური პრობლემის გადაწყვეტის მისაღებ გზად, რადგან ამით ხდება, ერთი მხრივ,კრიმინოლოგიური ლექსიკისა და, მაშასადამე, თვით კრიმინალური ელემენტების ერთგვარი პოპულარიზაცია, ხოლო მეორე მხრივ, არც ის არის გამორიცხული, რომ მან, შესაძლოა, სათავე დაუდოს გარკვეულ სამართლებრივ შეუსაბამობებსა და გაუგებრობებს, რაც მეტად არასასურველი იქნება.

თავის დროზე ამ გზით კრიმინალური სამყაროს ამ კონკრეტულმა წევრებმა მიისაკუთრეს ტერმინი „კანონიერი“ და ამით ისინი დღემდე ცდილობენ დააკნინონ საზოგადოებრივი მართლშეგნება. ისინი საზოგადოების თვალში ამ ტერმინითვე

ცდილობენ თავიანთი ქმედებების და, საერთოდ, ამ ინსტიტუტის ჩამოყალიბების გამართლებას, ან თუნდაც საზოგადოების ყველაზე სუსტი და მეტად სამართავი ფენის, მოზარდების თავიანთ „მახეში“ გაბმას და მათ თავიანთ „ბანაკებში გადაბირებას“ .

ჩვენი ქვეყნის წარსულიდან გამოცდილებიდან გამომდინარე, რომელმაც ხელი შეუწყო აღნიშნულ დანაშაულის გავრცელებას საქართველოში, აუცილებელია საკანონმდებლო სისტემამ და კანონმდებელმა დანაშაულის ხასიათისგათვალისწინებით, მკაფიოდ განმარტოს ნებისმიერი სახის დეფინიცია და აღნიშნული ნორმა უფრო სრულყოფილი და ნათელი გახადოს საზოგადოებისთვის. ეს საჭიროა არა მხოლოდ აღნიშნული დანაშაულის აღმოსაფხვრელად, არამედ სამომავლოდ მის თავიდან ასაცილებლადაც კი.

სარჩევი

რეზიუმე..2
სარჩევი..4
შესავალი..6
თავი I. ორგანიზებულიდანაშაულისცნებადაწარმოშობისისტორია..10
თავი II. „ქურდულისამყაროსა“ და „კანონიერიქურდის“ ფენომენი..14
1. „ქურდულისამყაროს“ წარმოშობისმოკლეისტორიულიმიმოხილვა..14
2. „კანონიერი ქურდის“ ცნების წარმოშობის განსხვავებული ვერსიები..16
3. „ქურდული კანონი“..22
4. კანონიერ ქურდად კურთხევა..25
5. „სხოდკა“ ანუ „სიეზდი“..27
6. „ობშიაკი“..29
7. ქურდულიცხოვრებისწესისფილოსოფიურიანალიზი..30
თავი III. ორგანიზებულიდანაშაულიდამასთანბრძოლისმექანიზმები..33
1. ორგანიზებულდანაშაულთანბრძოლისძირითადიმიმართულებები..33
2. ორგანიზებულდანაშაულთანბრძოლასხვადსხვაქვეყნებში..38
თავი IV.თანამედროვეგამოწვევებიორგანიზებულდანაშაულთანმიმართებაში..41
1.პასუხისმგებლობაქმედებისათუსტატუსისათვის?..43
2. ქმედების შემადგენლობის ობიექტური და სუბიექტური ნიშნები..49
3. სასამართლო პრაქტიკის მიმოხილვა და ანალიზი..52
თავი V. ორგანიზებული დანაშაულობის ფორმები საზღვარგარეთის ქვეყნებში..60
1.იტალიურიმაფია და მისი სახეები..60
1.1. სიცილიური „კოზანოსტრა“..60
1.2. ნეაპოლური „კამორა“..62
1.3. კალაბრიული „ნდრანგეტა“..63

2. იტალიურიკანონმდებლობამაფიასთანმიმართებაში 63
3. იაპონური„იაკუძა“ 65
დასკვნა 68
გამოყენებულილიტერატურისნუსხა 71

შესავალი

„კანონიერიქურდობა“ ორგანიზებულიდანაშაულისერთ-ერთიყველაზეგავრცელებულისახეობაა, რომელიცყოველდღიურადიხვეწება, ცხოვრებისახალირიტმისშემეცნებასცდლობსდასრულიადგანსხვავებული, ახალ-ახალიინოვაციებითწარმოაჩენსთავს. მიუხედავადსაკანონმდებლორეგულაციებისგამკაცრებისა, საქართველოუკვერამდენიმეათეულიწელიაებრძვისისეთსუბკულტურულწარმონაქმნს, როგორიცაა „კანონიერიქურდობა“ დაყოველივეამისშემდეგკრიმინალურიავტორიტეტებისაქართველოსთვისდღემდერჩებაერთ-ერთაღმოუფხვრელპრობლემად.

მიუხედავად იმისა, რომსაკმაოდაქტიურადმიმდინარეობსბრძოლაამკონკრეტული დანაშაულისწინააღმდეგ, რომელიც ჯერ კიდევ 2005 წელს დაიწყო, „კანონიერიქურდობის“ ინსტიტუტისგავლენასაზოგადოებაშიმაინცარსებობს. სწორედამდროიდანმოყოლებულისაქართველომმტკიცეპოლიტიკურინებაგამოავლინააღნიშნულდანაშაულთანსაბრძოლველად,იკლოკორუფციისდონემსახელმწიფოში, რამაცგარკვეულწილადშეასუსტა „კანონიერიქურდობის“ ინსტიტუტი,ჩაუკეტასამოქმედოსაზღვრებიდაკუთხეშიმიიმწყვდია.ესკი,რათქმაუნდა,სახელმწიფოსმხრიდანმტკიცედწინგადადგმულინაბიჯიიყო, მითუფრო, რომპოსტსაბჭოურეპოქაშისაქართველოერთადერთისახელმწიფოიყო,

რომელმაცპირველმადაიწყოაქტიურიბრძოლაამდანაშაულისწინააღმდეგდამოახდინა აღნიშნულიდანაშაულისდეკრიმინალიზაცია, მიიღოკანონი „ორგანიზებულიდანაშაულისადარეკეტის“ წინააღმდეგ.

ორგანიზებულიდანაშაულისგანვითარებასხელსუწყობსსაზოგადოებისარასათანადოინ ფორმირებულობა.
გამომდინარეაქედან,შეიძლებაგარკვეულიმიზეზებისგამოგავლენისქვეშმოექცნენსაზოგ ადოებისგარკვეულიფენები,
კერძოდ,მოზარდებიდასოციალურადშეჭირვებულიადამიანები,რომლებიცგარკვეულიმ იზეზებიდანგამომდინარე,
მარტივადექცევიანკრიმინალური„ავტორიტეტებისა“დაზოგადადკრიმინალურისამყარ ოსგავლენისქვეშ.

კვლევისაქტუალობა- აღნიშნული მდგომარეობს იმაში, რომსაზოგადოებასგააცნოსდადაანახოსისპრობლემები, რომელიცარსებობსამდანაშაულთანმიმართებაში, ისხარვეზები, რომელიცბუნდოვანსხდისდანაშაულისარსს.ამავედროს, ჩვეულებრივ (არაიურისტ) მოქალაქესარძალუძსგამიჯნოს „კანონიერიქურდის“ ანუბრალოდ „ქურდის“ მნიშვნელობაერთმანეთისაგან.თვითონ ტერმინ “კანონიერის” განმარტება, საზოგადოებაშიდღემდესაკამათოდააუხსნელია.

გათვალისწინებულუნდაიყოსისგარემოებაც, რომ „კანონიერიქურდის“ პასუხისმგებლობისსაკითხიმეტადპრობლემურია,იმრეალობიდანგამომდინარე, რომდასაბუთებულივარაუდითესა, თუისკონკრეტულიპირი, რომლისმიმართაცაღძრულიასისხლისსამართლისსაქმესსკ-ის 223[1]-ემუხლით, შეიძლებასასამართლომცნოსდამნაშავედ, რადგანაცმტკიცებასირთულესწარმოადგენს, არარსებობსარანაირიწყაროიმისარომ „კანონიერიქურდობა“ ესარისდაწერილიქცევისწესებისერთობლიობა,

საიდანაცშეიძლებასასამართლომმიიღოსგადაწყვეტილებადააღნიშნულიმტკიცებულებ ებისსაფუძველზე, კონკრეტულისუბიექტიცნოსდამნაშავედანუდანაშაულოდ.

2003 წლის„ვარდებისრევოლუციის“შემდეგაქტიურადდაიწყობრძოლაორგანიზებულდანაშა ულთან,მათშორის „ქურდულსამყაროსთან“.ახლადარჩეულიხელისუფლების წარმომადგენლებმა ხელისუფლებაშიმოსვლისთანავეგააკეთესგანცხადება,რომქურდულიინსტიტუტისრღვე ვასწორედყველაზეგავლენიანიკრიმინალებისდაჭერითუნდადაიწყოს.2005 წლის 20 დეკემბერს კი,საქართველოსპარლამენტმამიიღოკანონი „ორგაიზებულიდანაშაულობისადარეკეტისშესახებ“, რომლისმიზანიახელიშეუწყოსორგანიზებულიდანაშაულობისადაქურდულისამყაროსწ ინააღმდეგეფექტურადბრძოლას, აგრეთვექურდულისამყაროსწევრებისწინააღმდეგბრძოლასკერძო, საზოგადოებრივიდასახელმწიფოინტერესებისდასაცავად.

კვლევის მიზანია- იმ პრობლემატურ საკითხებზე ყურადღების გამახვილება და ხაზგასმა, რომელთა მეშვეობითაც, ასეთუ ისე, კანონისათვის გვერდის ავლას მაინც ახერხებენ კრიმინალური სამყაროს წარმომადგენლები. კერძოდ, „კანონიერი ქურდების“ გარკვეული ნაწილისასამართლო სისტემისგან თავის დაღწევას ცდილობს იმ კონკრეტული გარემოებების შექმნით, რომელიც მათი ინსტიტუტის ჩამოყალიბების დღიდან არსებობს. დაუწერელი კანონების არსებობა სასამართლოს ხელს უშლის ობიექტური და სამართლიანი განაჩენის გამოტანაში. ასევე თვითონ შექმნეს ტერმინთა ისეთი განმარტება, რომელიც საზოგადოებას დაფიქრების საშუალებას აძლევს და სწორედ ეს ჩანს ამ კვლევაში, რომ საზოგადოების ნებისმიერ ფენას უნდა ჰქონდეს ინფორმაცია იმის თაობაზე, თუ რას წარმოადგენს ეს კონკრეტული სუბკულტურული წარმონაქმნი და რა მეთოდებით და მიზნით მოქმედებს იგი. განსაკუთრებით

ახალგაზრდებმა უნდა იცოდნენ ტერმინის ზუსტი დეფინიცია იმისათვის, რომ სიტყვა „კანონიერის“ მახეში არ გაებან. ნაშრომი წარმოადგენს იმის მცდელობას, რომ სწორედ ეს საკითხები იქნეს წინა პლანზე წამოწეული და გავაცნოთ საზოგადოებას ის მოსალოდნელი საფრთხეები, რაც შეიძლება მოყვეს ამ პრობლემის მიმართ ზერელე და არასათანადო დამოკიდებულებას.

კვლევის მეთოდი. ნაშრომში გამოყენებულია ისტორიული, შედარებით-ისტორიული, დოგმატური, ლოგიკური, შედარებით სამართლებრივი სასამართლო პრაქტიკის ანალიზისა და კვლევის სხვა მეთოდები.

ნაშრომის სტრუქტურა შედგება შესავლისაგან, ხუთი თავისაგან, - პირველ თავში მოცემულია,ორგანიზებულიდანაშაულისცნებადაწარმოშობისისტორია, მეორე თავშიმოცემულია „ქურდულისამყაროსა“ და „კანონიერიქურდის“ ფენომენი, მესამე თავში მოცემულია ორგანიზებულიდანაშაულიდამასთანბრძოლისმექანიზმები, მეოთხე თავში მოცემულია, თანამედროვეგამოწვევებიორგანიზებულდანაშაულთანმიმართებაში, მეხუთე თავში მოცემულია ორგანიზებულიდანაშაულობისფორმებისაზღვარგარეთისქვეყნებში, 18 ქვეთავისაგანა, დასკვნისაგან დაგამოყენებული ლიტერატურის ნუსხისაგან.

თავიI. ორგანიზებულიდანაშაულისცნებადაწარმოშობისისტორია

იმისათვის, რომდავადგინოთკავშირიპროფესიულდანაშაულობასადაორგანიზებულდანაშაულობა სშორის, საჭიროაგანვმარტოთტერმინი „კანონიერიქურდი“ დადავადგინოთმათისაერთოდამაკვალიფიცირებელინიშნები, ამისათვისწარსულშიუნდაგადავინაცვლოთდაგავეცნოთორგანიზებულიდანაშაულობის ისტორიასსაქართველოშიდასევეყოფილსაბჭოთაკავშირში, სწორედიქიდანუნდადავიწყოთყველაფრისშესწავლა, საიდანაცდაიწყოდასაფუძველიჩაეყარაამდანაშაულობებისჩამოყალიბებასდაგანვითარ ებას.

ცნება „ორგანიზებულიდანაშაული“პირველადგამოყენებულ იქნა 1919 წელსამერიკის შეერთებულ შტატებში, ქალაქ ჩიკაგოში.ორგანიზებულიდანაშაულისგავრცელება-

გაძლიერებასხელიშეუწყო „მშრალმაკანონმა“ აშშ-ში, რომელიცკრძალავდაალკოჰოლურისასმელებისწარმოებასადაგაყიდვას 1920-1933 წლებში, რამაცგამოიწვიამისიარალეგალურიწარმოება, კონტრაბანდა დაფალსიფიცირებულისასმელისგაყიდვა, ანუისეთიდანაშაულებრივისაქმიანობები, რომლებიცდანაშაულებრივიჯგუფისაგანკარგორგანიზებასმოითხოვდა.

ორგანიზებულმადანაშაულებმაათწლეულებისგანმავლობაშითავისიანტისახელმწიფოებრივისაქმიანობითისე „გამოიჩინა“ თავი, რომ 20-ესაუკუნისდასასრულსმისწინააღმდეგბრძოლამსოფლიოსბევრისახელმწიფოსათვისმნიშვნელოვანამოცანადიქცა.[1]

დანაშაულობისფორმებისისტორიასაქართველოშისაუკუნეებსითვლის. მანგანსაკუთრებითფეხიმოიკიდამე -16 დამე- 18 საუკუნეში,მისმაისეთმასახეობებმაროგორიცააგზებზეყაჩაღობა,ადამიანისმოტაცებაოსმალეთისიმპერიისბაზარზემათიგაყიდვისმიზნით.გზებზეყაჩაღობადატყვეებითვაჭრობაწარმოადგენდასაქართველოშიდანაშაულებრივიქცევისძირითადორგანიზებულფორმებს,მე-20 საუკუნისდასაწყისშირუსეთისიმპერიასადასაქართველოში. მე-20 საუკუნისდასაწყისშიმკვეთრადამაღლდადანაშაულობისმათშორისმისირეციდივულიდაპროფესიულიფორმებისდონემოხდადამნაშავერეციდივისტთა - კონსოლიდაციამათიგაერთიანებამყარორგანიზებულჯგუფებადრომელთა, შორისორგანიზებულიქურდულიბანდებისჭარბობდნენ,ხოლოუკვემე-20 საუკუნიდანსაქართველოშიპარტიულქვეგანყოფილებათაუმრავლესობადაკომპლექტებულიიყოკრიმინალურიწარსულისმქონეშეიარაღებულჯგუფებად.

1917 წელსხელისუფლებისჩამოყალიბებისშემდეგბოლშევიკებიმაქსიმალურადცდილობდნე

---

[1]შალიკაშვილი, მორის- კრიმინოლოგია. მე-3 გამოცემა, „მერიდიანი“, თბილისი 2017, გვ. 75.

ნყველანაირიკვალიწაეშალათისტორიიდანმათიკრიმინალურიწარსულისდასაქმიანობებისშესახებ,მათძალიანბევრყაჩაღობებსადადანაშაულებრივქმედებებშიმიუძღოდათბრალიდაესარიყონამდვილადხელსაყრელიმათთვისპოლიტიკურითვალსაზრისით.[2]იმდროსარსებულმაპოლიტიკურმამდგომარეობამძალიანშასუსტასაქართველო, რამაცხელიშეუწყოსახელმწიფოშიდანაშაულებრივიდაჯგუფებებისჩამოყალიბებას.

საქართველოშიპროფესიულიდაორგანიზებულიდანაშაულობისკვლევისრეალიზაციისათვისსტადიებიპირობითადრამდენიმესაკვანძოეტაპადდაიყოდაპოლიტიკურიდასოციალურიცხოვრებისმნიშვნელოვანპერიოდებთანკავშირშიგამოიკვეთა:

1)ესმიეკუთვნებაიმეტაპს, როდესაცსტალინისმმართველობისპერიოდში (XX საუკუნის 30-50-იანწლებში)შეიქმნა „გულაგების“სისტემადაჩამოყალიბდაე.წ. „კანონიერიქურდების“დაჯგუფებები.

2)ე.წ. „ქურდებისომი“ გასული საუკუნის 40-50 -იანწლებში,როდესაცმოხდაქურდულიდაჯგუფებებისგარდაქმნადაგაერთიანება.

3)პოსტსტალინურიპერიოდი- ესისეპოქაა, როდესაც 60-70-იანწლებშიპირველმამაფიოზურიტიპისორგანიზებულდანაშაულებრივმადაჯგუფებებმაიჩინათავი.

4)80-იანიწლები - ესარისე. წ. „პერესტროიკამდელი“ პერიოდი, როდესაცუკვესაბოლოოდჩამოყალიბდაორგანიზებულიდანაშაულობისესსახესაბჭოთაკავშირში.

5)90-იანიწლები -პერიოდი, როდესაცსაქართველომმოიპოვადამოუკიდებლობა, თუმცაამდროისათვისსახელმწიფოშიშეინიშნებოდადანაშაულებრივიდაჯგუფებებისაქტიურიზრდადაკონფლიქტიეთნიკურკლანებსშორის.

[2]Газета Вперед статья Об арт Подготовке №51.

ამისშემდგომიპერიოდი კიმოიცავსსახელმწიფოსამართლებრივისტრუქტურებისმხრიდა ნგატარებულიღონისძიებებისშედეგადამინსტიტუტებისრღვევისსაწყისეტაპს.

6) თანამედროვეპერიოდიმოიცავსახალიდანაშაულებისაღმოცენებისპერიოდს.

ზოგადად, შეიძლებაითქვას, რომკრიმინალურიურთიერთობებისათვის (და შესაბამისად,ორგანიზებულიდანაშაულებრივიჯგუფისშექმნისათვის) აუცილებელიადამნაშავეპირებსშორისურთიერთობისდიდიფაქტორი. მაგალითად 1993 წელსბრაზილიისერთ-ერთციხეშიპატიმართაშორისგამოიკვეთა 13 კაციანიდაჯგუფება, რომლებიცერთმანეთთანმეგობრობდნენდათანადგომისადაშიშისსაფუძველზეციხეშიგა მართულღფეხბურთისტურნირშიშეძლესგამარჯვება. აღნიშნულითისინიმივიდნენიმდასკვნამდე, რომთუისინიციხეშიყველასჯობნიდნენ, რატომარშეეძლოთციხისგარეთაცმოეხდინათთავისიძალისდემონსტრირება. მათციხისდატოვებისშემდეგშექმნესკრიმინალურიორგანიზაცია PCC (Primiero Comando La Capital - ქალაქისმთავარიკომანდო), რომელსაცდღეისმდგომარეობით 500 000 წევრიჰყავსდარომელმაც 2006 წლისგაზაფხულზეერთკვირიანიბრძოლაგაუმართასან-პაულოსქუჩებშიადგილობრივსამართალდამცავორგანოებს.[3]

ორგანიზებული დანაშაულის ძირითად მახასიათებლად მიჩნეულია კორუფცია, ძალადობა, დროში განგრძობადობა, ბიზნეს ორგანიზაციებში ჩართულობა, შიდა სტრუქტურის არსებობა,[4] ღირებულებებისა და ნორმების საერთო სისტემა, „ჩვენ“ კუთვნილების განცდა. [5]

[3]შალიკაშვილი, მორის - კრიმინოლოგია. მე-3 გამოცემა, „მერიდიანი“, თბილისი 2017, გვ. 79.
[4]Maljevic Almir., “Participation in a Criminal Organisation“ and “Conspiracy”, Berlin, 2011, p. 7.
[5]იხ,იქვე: (Maljevic, 2011,). 16.

თავი II. „ქურდულისამყაროსა“ და „კანონიერიქურდის“ ფენომენი

1. „ქურდულისამყაროს“ წარმოშობისმოკლეისტორიულიმიმოხილვა

ისტორიულიწყაროებისანალიზით, რომელსაცგვაწვდისდიოდორესიცილიელი, ირკვევა, რომ ძველეგვიპტეშიარსებობდაქურდებისკასტა. ქალაქშიმცხოვრებიეგვიპტელებივალდებულნიიყვნენგაევლოთგანსაკუთრებულიაღრიცხვა, სახელმწიფომოხელეყველასეკითხებოდა, თურაწყაროგააჩნდათმათცხოვრების. ქურდებიარმალავდნენ, რომისინიქურდობითიჩენდნენთავს. ქურდებისუფროსსაღრიცხვაზეუნდაჰყოლოდაყველაქურდი.

ესუკანასკნელინაქურდალსაბარებდნენქურდებისუფროსსდამიუთდთებდნენქურდობის დღეს, საათსადაადგილს.[6]

კანონიერიქურდებისგამოჩენასმიაწერენ 1930-იანწლებს,როდესაცსტალინისრეჟიმისრეპრესიებითპოლიტიკურიოპოზიციისაქტიურობ ადახშულიიქნადაგაძლიერდაბრძოლაზოგადკრიმინალთან. ამისათვისაუცილებელიიყოკრიმინალურისამყაროსკონტროლი. საამისოდკიერთადერთგზასწარმოადგენდა კრიმინალურიელიტის დამორჩილება. "ქურდი" – ასეეწოდარუსულიკრიმინალურისამყაროსელიტისწარმომადგენელს.

აღნიშნულიმოდელირამდენიმე ათეული წლით ადრე წარმატებითგანხორციელდაგერმანიაში, რის შედეგადაცკრიმინალმამნიშვნელოვნად იკლო. მთავრობააკონტროლებდადამნაშავეობისზრდას.

არსებულვითარებაშიიმდანაშაულისადაკრიმინალურისამყაროსშესაჩერებლად,რომე ლიციმდროისთვისარსებობდა,იყოის,რომემართათთავადკრიმინალურიდაჯგუფებები და ცალკეული დამნაშავეები. სტალინმასტრატეგიულიგათვლაგააკეთადაშექმნადამნაშავეებთანბრძოლისახალიმექ ანიზმი, ანუმანკრიმინალიკანონისჩარჩოებშიმოაქციადაშექმნაქურდისახალიტიპი, რომელიცკანონისკონტროლქვეშიქნებოდა.სწორედასეთს წარმოადგენდა კანონიერიქურდი.

კანონიერიქურდებიციხეებსადაზონებშიმეფეებადგრძნობდნენთავს. ისინიარმუშაობდნენ, ჰყავდათთავიანთიარმიადაგააჩნდათძალაუფლებაადამიანთაგარკვეულჯგუფზე.

---

[6]ნადარეიშვილი, გიორგი - სახელმწიფოსა და სამართლის ისტორია.გამოც „ბონა კაუზა“. თბილისი 2002. გვ.29.

თავადკანონიერიქურდებიუმკაცრესიზედამხედველობისქვეშიყვნენ. ქურდი, რომელიცგამოდიოდაკონტროლიდან, სავალალოშედეგითასრულებდა, მასან "აფუჭებდნენ"ანფიზიკურადუსწორდებოდნენ.

2. „კანონიერიქურდის" ცნებისწარმოშობისგანსხვავებულივერსიები

საიდანწარმოიშვატერმინიკანონიერიქურდი?ალბათსაზოგადოებისძალიანდიდნაწილს დღემდეაწუხებსესკითხვათუქურდია,რატომკანონიერიდასაერთოდ „კანონიერიქურდი" ესტერმინირამდენადრელევანტურიამისიშინაარსიდანდასაქმიანობისთავისებურებებიდ ანგამომდინარე?

შევეცდებიამკითხვასამომწურავიპასუხიგავცე, რადგანაცმოცემულშემთხვევაშიდასახელებულსაკანონმდებლონორმაშიგამოყენებულ იტერმინი „კანონიერიქურდობა" და „კანონიერიქურდი" ნასესხებიაკრიმინალურიელემენტებისლექსიკონიდან,რაცვერჩაითვლებატერმინოლო გიურიპრობლემისგადაწყვეტისმისაღებგზად, საშუალებად,რადგანამითხდებაერთიმხრივ,კრიმინოლოგიურილექსიკისადა,მაშასადა მე,თვითკრიმინალურიელემენტებისერთგვარიპოპულარიზაცია,ხოლომეორემხრივ,არ ცისარისგამორიცხული,რომმან,შესაძლოა,სათავედაუდოსგარკვეულსამართლებრივშე უსაბამობებსადაგაუგებრობებს,რაცერთობარასასურველია.

თავისდროზეამგზითკრიმინალურისამყაროსამკონკრეტულმაწევრებმამიისაკუთრესტე რმინი „კანონიერი" დაამითისინიდღემდეცდილობენდააკნინონსაზოგადოებრივიმართლშეგნებადამართ ლწესრიგი.ისინისაზოგადოებისთვალშიამტერმინითვეცდილობენთავიანთიქმედებების და,საერთოდ,ამინსტიტუტისჩამოყალიბებისგამართლებას.საქმეიმაშია,

რომახალგაზრდათაობაძალიანხშირადებმებოდადაებმებათავადამტერმინის(„კანონიერიქურდი“ „კანონიერი“) მახეშიდამარტივადზემოქმედებსესყოველივემათჯერკიდევჩამოუყალიბებლფსიქიკაზე.

სიტყვა „კანონიერი“ სრულიადმიუღებელიაამშინაარსთანდაუმჯობესიიქნებოდა „ქურდის“ ან „კანონიერის“ გაჟღერებისეტაპზე„ეგრეთწოდებულს“ თუწავუმძღვარებდითწინ. ამასთან,უმჯობესიიქნებოდა,თუსიტყვაკანონიერსყოველთვისჩავსვამთბრჭყალებში,რა დგანგაუმართლებელიაკოდექსში „კანონიერება“ უკანონობისმნიშვნელობითიყოსნახმარი.

საკმაოდრთულიაგანისაზღვროს, თუროდის, რომელწელსაღმოცენდადაჯგუფებადარატომდაერქვამას „კანონიერიქურდები“.რევოლუციამდელიდანაშაულებრივისამყაროსჟარგონშიასეთიტერმინიმკვლევართამიერდაფიქსირებულიარარის.იმვარაუდისდაშვება, რომასეთიდაჯგუფებითდაინტერესებულიარიყვნენრეციდიულიდაპროფესიულიდანაშაულობის სპეციალისტიმკვლევარები (ბ.ს. უტევსკი, ს.ნ. კსენევიდასხვები),არშეიძლება.უფრომეტიც,სისხლისსამართლისსამყაროშიგაბატონებულიააზრი,თითქოსტერმინი„კანონიერიქურდი“ მოფიქრებულიიყოშინაგანსაქმეთასახალხოკომისარიატისთანამაშრომლებისმიერ,რაც ეფუძნებაიმფაქტს, რომქურდულჟარგონშიარარისტერმინი „კანონიერიქურდი“.მასშივხვდებითმხოლოდტერმინს - ქურდი „ჩესტნიაგა“,რაცქვეყნისმასშტაბით“მოგასტროლიორე“პროფესიონალსნიშნავს.

სპეციალურლიტერატურასადასხვაწყაროებზედაყრდნობით,აგრეთვე „კანონიერქურდებთან“საუბრებიდანგამომდინარე,შეიძლება,დავასკვნათ,რომხშირადთავადქურდებიგამასწორებელიდაწესებულებისადმინისტრაციისანსხვასამართალდამცველებისწინაშეთავისმართლებისმიზნითხაზსუსვამდნენ შემდეგს:

„მეკანონიერივარ,ამიტომმოვიქეციდანაშაულებრივისამყაროსკანონებისადაადათ-წესებისმიხედვითდაარასხვაგვარად“. [7]

როგორცუკვეაღინიშნა,პროფესიულიორგანიზებულიდანაშაულობისადა „კანონიერიქურდობის“ ინსტიტუტისწარმოშობასადაგანვითარებასსხვადასხვაეტაპზესხვადასხვანაირიისტორია აქვს.ისშეიქმნაერთიკონკრეტულიმიზნითდადროსთანერთადიზრდებოდადავითარდებოდა. მანგაუძლოყველანაირრეფორმასადასაკანონმდებლოცვლილებებს, რომელიცწლებისმანძილზეკანონიერიქურდობისინსტიტუტისდასაშლელედიყომიმართული.ხელისუფლებისადაკანონისცვლილებებთანერთადიცვლებოდადანაშაულისტიპიდახასიათიც,თუმცაკანონიერიქურდობისინსტიტუტსდაშლამაინცარემუქრებოდა.ერთ-ერთიგავრცელებულითეორიისთანახმად,ამინსტიტუტსსაბჭოთაკავშირში „ქამელეონს“ ეძახდნენ და ესიმიტომ,რომმანყველანაირიპოლიტიკურითუსოციალურიმდგომარეობისმიუხედავად, მაინცშეძლოგადარჩენადაცვლილებებზემორგება.

კანონიერიქურდობისინსტიტუტიყველაიმცვლილებასთანერთადიცვლიდაფერს,რაცცვლილებებიცგანხორციელდებოდანებისმიერეპოქაში, იქნებოდაესსახელმწიფოებრივთუსაერთაშორისოდონეზეგანხორციელებული.მანშეაღწიაყველასფეროში, იქნებოდაესეკონომიკურისფეროთუსახელმწიფოსტრუქტურა.

ზემოთხსენებულიდანგამომდინარე, თუ სად, როდის და ვის მიერ იქნა პირველად სიტყვა „კანონიერი ქურდები“ გამოყენებული, ძნელი დასადგენია. ამის შესახებ რამდენიმე ვერსია არსებობს:

1. ალექსანდროვის მიხედვით, სიტყვა „კანონიერი ქურდები“ პირველად 20-30-იან წლებში იქნა ხმარებული. „ჟიგანებსა“ და „ურკებს“ შორის კონფლიქტმა

[7]Вячеслав, Разинкин, Алексей, Тарабрин.Цветная Масть:Элита Преступного Мираhttp://blatata.ru/proza/mast 01.htm. 18.06.2019

გამოიწვია ახალი კრიმინალური კანონების შემოღება. ამ კანონის მიხედვით, კრიმინალური ჯგუფების ლიდერებმა მიიღეს მეტი ძალაუფლება და იწოდებოდნენ „კანონიერ“ ქურდებად (Vor-ებად), ხოლო სხვა დამნაშავეები „ნორმალურ“ კრიმინალებად.

2. კოზლოვსკის თანახმად, ცნება „კანონიერი ქურდები“ მოდის სისხლის სამართლის კოდექსიდან, რომლის მიხედვითაც, ის, ვინც ბავშვობიდან დანაშაულით ირჩენდა თავს (ციხეში თავისი ავტორიტეტის გამო, ხოლო გარეთ ქურდობით), მოხსენიებული იყო „კანონიერ ქურდად“. ესე იგი, მისი ცხოვრების კანონს წარმოადგენდა ქურდობა, რათა თავი ერჩინა.
3. დი პუპოს მიხედვით, „კანონიერი ქურდების“ ფენომენი შექმნილია KGB-ს მიერ. რადგან სსრკ-ში ქურდობა მოსახლეობაში ძალიან გავრცლებული საქმიანობა იყო, KGB „კანონიერი ქურდების“ მეშვეობით ცდილობდა ამ დანაშაულების კონტროლს. ის, ვინც ქურდობდა, ცნობილი უნდა ყოფილიყო „კანონიერი ქურდისთვის“. ამ შემთხვევაში „კანონიერი ქურდი იყო ერთგვარი სსრკ-ს კანონის დამცველი, ესე იგი „ქურდი კანონში“, ანუ „კანონიერი ქურდი“.
4. რუსი კრიმინოლოგების აზრით ცნება „კანონიერი ქურდები“ ხმარებულ იქნა მილიციის მიერ. „ქურდების ენის“ მიხედვით „კანონიერი ქურდი“ ნიშნავს „სამართლიან (კანონიერ) ქურდს“, ესე იგი დამნაშავე პირი, რომელიც კრიმინალური სამყაროს ტრადიციებით ცხოვრობს.
5. რაზინკინისა და ტარაბინის მიხედვთ, „კანონიერი ქურდები“-ს ცნება წარმოიშვა კრიმინალური სამყაროდან, როდესაც დამნაშავეებს დაკითხვაზე ეკითხებოდნენ, თუ რატომ ჩადიოდნენ დანაშაულს, ისინი პასუხობდნენ, რომ მათი საქციელი „კანონიერი“ იყო. ესე იგი, მათ მიერ აღიარებულ ნორმებს ემყარებოდა, ანუ ისინი იყვნენ საკუთარი კანონებით მოქმედი ქურდები.

6. პოდლესკისა და ტერეშონოკის აზრით, „კანონიერი ქურდების“ ცნება სტალინურ გულაგებში წარმოიშვა. საბჭოთა მთავრობას ესაჭიროებოდა ინფორმაცია იმის შესახებ, თუ რას ფიქრობდნენ და საქმიანობდნენ ციხეში მყოფი პოლიტიკური პატიმრები. მთავრობამ დაიწყო კრიმინალებთან თანამშრომლობა, რომლებიც ამარაგებდნენ მთავრობას ინფორმაციით, სამაგიეროდ ციხეში სარგებლობდნენ მეტი თავისუფლებით. კრიმინალები ერთის მხრივ ციხის ადმინისტრაციის მიერ დაწესებულ კანონებს აღიარებდნენ, და მეორე მხრივ, იყვნენ ქურდები. აქედან წარმოიშვა სიტყვა „კანონიერი ქურდი“. [8]

საბჭოთაკავშირისრღვევისშემდეგ,ნაციონალურისახელმწიფოებისხელისუფლებისსისუსტის,სოციალურიკონტროლისეფექტურადგანხორციელებისუუნარობისპირობებში,ორგანიზებულმადანაშაულობამფართომასშტაბებიშეიძინა.

მე-20

საუკუნისბოლოსპოსტსაბჭოურირესპუბლიკისუმრავლესობაშითითქმისერთიანისურათი იყო:

ორგანიზებულმადანაშაულობამხელთიგდოარამხოლოდდიდისიმდიდრედაგავლენაა ხლადაღმოცენებულსაბჭოთაეკონომიკაზე,არამედშეაღწიახეისუფლებისყველაშტოში.

იმდროსარსებულქართულსაზოგადოებაშიდიდიპოპულარობითსარგებლობდასუბკულტურულიწარმონაქმნები,განსაკუთრებითკიახალგაზრდებში,მათთვისმიღებულიიყომსგავსიცხოვრებისწესიდაქურდულიღირებულებები,ქურდულიტრადიციებიდამრავალისხვა. კანონიერიქურდობისინსტიტუტიდღითიდღეფეხსიკიდებდასახელმწიფოშიდათანდათანობითფართოვდებოდა.ამასხელიშეუწყოთავადკანონიერიქურდებისსიმრავლემდაიმდროსარსებულმასაკანონმდებლობაზამ,რომელიცრეალურადვერუზრუნველყოფდაამს აკითხშისამართლებრივწესრიგს.

---

[8]შალიკაშვილი, მორის - კრიმინოლოგია. მე-3 გამოცემა, „მერიდიანი“, თბილისი 2017, გვ. 85-86.

მსოფლიოში მრავალი სახელმწიფოსპრობლემასწარმოადგენსორგანიზებულიდანაშაულისერთ-ერთისახე - კანონიერიქურდობადაისეთიდაჯგუფებები,რომლებიცქმნიანდამართავენპატარასახელმწიფოებს.ესდაჯგუფებებიიქმნებიანრაიმეკონკრეტულიმიზნითერთჯერადად ან მრავალჯერადადრაიმემართლსაწინააღმდეგოსისხლისსამართლებრივიქმედებისან/ დაქმედებებისგანხორციელებისმიზნით.მათაქვთკავშირებიასევესხვადასხვასახელმწიფოებთანდამათდანაშაულებრივ ჯგუფებთან,გარკვეულწილადისინი ფარულად სახელმწიფოსგანაც იღებენმხარდაჭერას.

ორგანიზებულიდანაშაულისერთ-ერთასეთსახესწარმოადგენს კანონიერიქურდობა.როგორცუკვევახსენეთ, ზუსტი ინფორმაციამასთან დაკავშირებით,თუროდისწარმოიშვა „კანონიერიქურდების“ სამყარო,არარსებობს.მაგრამაშკარაა, რომმათიინსტიტუტისშექმნასსტალინისმმართველობისპერიოდშიხელოვნურადშეეწყოხელი. მათიიდეოლოგიასახელმწიფოებრიობისწინააღმდეგბრძოლასთანპირდაპირარისდაკავშირებული,შესაბამისად,შემთხვევითიარარის, რომისინიგანსაკუთრებითძლიერდებოდნენკრიზისისპერიოდში.

როგორცცნობილიატერმინი „კანონიერიქურდი“ პირველადჩნდება XX საუკუნის 20-იანიწლებიდან, სამოქალაქოომისდამთავრებისთანავე, ჯიბისქურდებისწრიდან. როგორცისტორიულინარკვევებიდანცალსახადჩანს,ქვეყნისთვისეკონომიკურადსაკმაოდმნიშვნელოვანძალასწარმოადგენდნენპატიმრები. კერძოდ,ისფაქტი, რომესუკანასკნელნიაშენებდნენქალაქებს, ქარხნებს, არხებს, გაჰყავდათგზებიდაელექტროგადაცემისხაზები. აღნიშნულისაქმისეფექტიანიშესრულებისათვისპრიორიტეტულიმათიდამორჩილებაიყო.ასევეიმდროისათვისძალიანბევრიისეთიადამიანიგადაასახლესციმბირში,

რომელთაშეხედულებებიცვერ ეგუებოდა იმდროსარსებულსაბჭოთაკავშირისრეჟიმსადაინტერესებს.ისინისაკმაოდჭკვიანები, განათლებულებიდაამავედროსსაშიშებიციყვნენაწუკვესტალინისეპოქისთვის.ამიტომაც საბჭოთა ხელისუფლეაბმგადაწყვიტაესპრობლემაგულაგებშივემოეგვარებინადაესყოველივემის ფარგლებსგარეთარგასულიყო, რომთავისუფლადშესძლებოდამისისამომავლოგეგმებისგანხორციელება.

3. „ქურდულიკანონი“

ყველასთვისცნობილია, რომკანონიერიქურდებიარავისბრძანებებსარემორჩილებიანდამათთვისსახელმწიფოკ ანონებისდაცვადამისიშესრულებადაუშვებელია,ისინიმხოლოდმათმიერაღიარებული „ქურდულიკანონების“ მიხედვითცხოვრობენ.

მკვლევართააზრითXX საუკუნის 20-იანწლებისბოლოსთვის „ქურდულიკანონები“ მთლიანადდანაშაულებრივისამყაროს „იდეურობის“ სულისკვეთებითააგაჟღენთილი.ასევეზოგიერთიავტორისამართლიანადმიიჩნევს, რომერთმანეთშიარუნდაავურიოთ„ქურდული“და„ციხისკანონები“.ქურდულიკანონიესა რის „კანონიერიქურდებისათვის“ აუცილებელიდაუწერელიწესებიდანორმები.მთელირიგიმისიდებულებებივრცელდებაა რამარტო „კანონიერქურდებზე“,არამედყველამსჯავრდებულზე.ქურდულიკანონისნაწილს,რომე ლიცყველადანარჩენისთვისააუცილებელი,ციხისკანონიეწოდება,ე.ი.ციხისდაუწერელი კანონიეწოდებანორმების,წესების,აკრძალვების,ტრადიციებისერთობლიობას,რომელი ცაუცილებელიაყველაპატმრისათვისმიუხედავადმათიკუთვნილებისაამათუიმკატეგორი

ისათვის.ციხისკანონიარეგულირებსდამოკიდებულებასროგორცცალკეულმსჯავრდებულებს, ისეპატიმართაჯგუფებსშორის. იგიგანსაზღვრავსაღმოცენებულიკონფლიქტებისგადაჭრისმექანიზმებსმათ შორის.[9]

მოკლედ შეიძლება ჩამოვთვალოთ ის ძირითადი პრინციპები, რასაც ითვალისწინებს ციხისკანონი:[10]

- გამოყოფსწილს „საერთოსალაროში";
- კრძალავსძალადობისგამოყენებას „კანონიერიქურდის" მიმართ;
- პატივსსცემსუფროსებს;
- პატივსსცემსმშობლებს;
- შეურიგებელიადაბეზღებისადმი;
- კრძალავსუსაფუძვლოდრაიმესწართმევას;
- კრძალავსვინმესმიმართმტკიცებულებისგარეშებრალდებისწაყენებას;
- კრძალავსშეურაცხყოფას;
- კრძალავსუცენზუროგინებას;
- მხარსუჭერსდაოჯახებულებს;
- კრძალავსსექციაშიშესავლას („არგაწითლება");
- კრძალავსთავისიანებისგაქურდვას.

ნებისმიერიკანონი,მათშორისარაფორმალურიქურდულიკანონი,გამოიხატებაშესაბამისი „ბლატიანი" სანქციებითიმპირთამიმართ,რომლებმაცესკანონიდაარღვიეს.

---

[9]ლობჟანიძე,გივი/ღლონტი, გიორგი. კანონიერიქურდებისაქართველოში: ისტორიადარეალობა.თბილისი 2004, გვ. 118.
[10]იხ. იქვე: ლობჟანიძე/ღლონტი, თბილისი 2004, გვ. 118.

ესიმპირებსაცეხება,რომლებიცთავისუფლებისაღკვეთისადგილებშიიმყოფებიან,თუმცა ლაპარაკიიმაზე,რომიქორგანიზებულიდანაშაულებრივითანასაზოგადოებაა,არშეიძლე ბა. „კანონიერქურდებს“ აქვთსანქციებისსამისახე,რომლებიცმათმიერგამოიყენება:

1. სახალხოდსილისგაწვნაწვრილმანიდარღვევისათვის (უფროხშირადუსაფუძვლოშეურაცხყოფისათვის).ესშეიძლებაგააკეთოსმხოლო დქურდმა;
2. ყურებშიჩარტყმადა უფროდაბალ, ე.წ. „მუჟიკების“ კატეგორიაშიგადაყვანა;
3. სიკვდილი.

ქურდულიკანონისძირითადდებულებათადარღვევისათვისქურდსარშეიძლება,ჰქონდეს შეწყალებისიმედი.ისიძებნებამანამ,სანამარიპოვიანდაარ დასჯიან.ქურდებისშეკრებისმიერგანაჩენისგამოტანისშემდეგთავისითავისპატივისმცემე ლიესტანტივალდებულია, მისჯილთანშეხვედრისთანავემოიყვანოსგანაჩენისისრულეში,ე.ი. მოკლას.[11]

კანონიერიქურდითავისიცხოვრებისწესითმოქცეულიიყოუმკაცრესჩარჩოებშიდამათარა სგზითარგადადიოდა.ისთავისიცხოვრებისწესითციხისსულიერლიდერადდამორალურმ მართველად (წინამძღოლად) ჩამოყალიბდა.ისასკეტიიყო. მასაკრძალულიჰქონდაოჯახის ყოლა, პასპორტის, სახლისანსხვარაიმემატერიალური ქონებაფლობა. ისიპარავდადასაკუთარსახლადციხემიაჩნდა. ამიტომმოპარვიდანმოპარვამდეთავისუფლებამისთვისდროებითიიყო,ანუგამოდიოდა, რომჩარჩოიანიქურდისახელმწიფოსწინააღმდეგიიყო, ოღონდ,მასქურდობითებრძოდა. დამნაშავეთასამყაროსყოველიწევრიმასნდობითადასრულიმორჩილებითშესცქეროდა,

---

[11] ლობჟანიძე,გივი/ღლონტი, გიორგი. კანონიერიქურდებისაქართველოში: ისტორიადარეალობა.თბილისი 2004, გვ. 119.

თუარჩავთვლითქურდულიტრადიციისგარეთარსებულადამიანებს.ისიყომოსამართლეც,მეფეცდაეპისკოპოსიცმისსამყაროშიარსებულიხალხისთვის.[12]

საქართველოშიქურდულირევოლუციადაიწყო 1970-იანიწლებიდან,როცაე.წ. კანონიერიქურდობისინსტიტუტმაქალაქთბილისიდანმასობრივადგააღწიაპროვინციებშიდაიქმრავალიკრიმინალიეკურთხაკანონიერქურდად. 1990-იანწლებში,როცასაქართველოშიგამოცხადდადამოუკიდებლობადასამოქალაქოომმასახელმწიფოსშესუსტებაგამოიწვია, კანონიერმაქურდებმადიდიგავლენამოიპოვესქვეყანაშიდამათიასკეტიზმიდანთითქმისარაფერიდარჩა. ქართველიკანონიერიქურდებიგანსაკუთრებითმყარადდამკვიდრდნენრუსეთისფედერაციაში, უკრაინაში, თუმცაზოგიერთიმათგანიუკვეევროპისადაამერიკისბევრქალაქშიცხოვრობს. ისინი, ჩვეულებრივ, არჩევენისეთ ადგილებს,სადაცმოხერხებულადმოეწყობიან, რათამართონთავიანთიუხილავი, პატარასახელმწიფოები, რომლებიცძალადობასადადანაშაულებრი საქმიანობაზეადამყარებული.

დღესკანონიერიქურდებითითქმისაღარქურდობენ, სამაგიეროდ, ისინიწარმართავენსხვათაქურდობებსადასაიდუმლოოპერაციებს.[13]

4. კანონიერქურდადკურთხევა

[12]მორჩილაძე, აკა - „მესაიდუმლისქამარი“. (თბილისი: ბაკურ სულაკაური, 2008). გვ. 161-163.

[13]მამულაშვილი,გოჩა/გორაშვილიგიორგი, ქურდულისამყაროსწევრობისადაკანონიერიქურდობისწინააღმდეგმიმართულისასამართლოპრაქტიკისანალიზი,ნაწილიპირველი.უფასო გამოცემა,თბილისი 2012. გვ. 574-575.

„ქურდადკურთხევა“,როგორცდანაშაულებრივიტრადიცია,XX საუკუნის 20-30-იანიწლებიდანიღებს სათავეს.ამკონკრეტულისუბკულტურისწარმომადგენლებიიცავენდაერთგულებასუცხად ებენქურდულტრადიციებს, ყველანაირადცდილობენადგილიდაიმკვიდრონდანაშაულებრივსამყაროში,ამისთვისმ ათგარკვეულისაფეხურებისგავლასჭირდებათ.ერთ-ერთიამათგანყველაზემნიშვნელოვანიმოვლენაარისკანონიერქურდადკურთხევა, რომლისშემდეგპირიოფიციალურად „კანონიერიქურდის“ როლშიევლინება „ქურდულსამყაროს“.ესრიტუალიყველაზემნიშვნელოვანიმოვლენაა „კანონიერიქურდის“ცხოვრებაში.

რიტუალისმონაწილეთაშორისაუცილებლადუნდაიყოსე.წ. „პალაჟენიცი“-ქურდულიმოვალეობებითადაუფლებებითაღჭურვილიავტორიტეტიგანსაზღვრულიგამ ოსაცდელივადით,რომელიცშემდეგ „კანონიერიურდი“ უნდაგახდეს; ასევე მას ესწრება „მაყურებელი“-კრიმინალურიავტორიტეტი, რომელიცგანსაზღვრულტერიტორიასანობიექტსაკონტროლებსდა „კანონიერიქურდების“მფარველობისქვეშიმყოფება. მათზოგჯერ „თავადებს“ უწოდებენ. არისინფორმაციაიმისშესახებ,რომთანამედროვექურდებითავსნამდვილთუგამოგონილ თავადებისშთამომავლობადმიიჩნევენ. მაგალითად1994 წელსერთერთმაკანონიერმაქურდმასაუბრისდროსგანაცხადა, რომისწარმოშობითქართველითავადებისშთამომავალიადათავისყოფასქურდულთანა საზოგადოებაშიშემთხვევითადარმიიჩნევს.[14]

[14]ლობჟანიძე,გივი/ ღლონტი, გიორგი - კანონიერიქურდებისაქართველოში. ისტორიადარეალობა,თბილისი 2004, გვ. 122-123.

თუსისხლისსამართლებრივიავტორიტეტიიმყოფებათავისუფლებისაღკვეთისადგილებში, სადაცყოველმხრივმხარსუჭერსიმმსჯავდებულებსადაპატიმრებს, რომლებიცუხეშადარღვევენსაგამოძიებოიზოლატორშიანგამასწორებელდაწესებულებაშიყოფნისრეჯიმს,წინააღმდეგობასუწევენადმინისტრაციასდასხვამსგავს „გმირობას“ ჩადიან, ესდადებითადფასდებადა, შესაბამისად, ხელსუწყობს „კურთხევას“. „კანონიერქურდად“ შეიძლებაეკურთხოსმხოლოდისბოროტმოქმედი, რომელიცდაჯგუფებაშიმიიღესსპეციალურადმოწვეულყრილობაზე, ამასთან, გაიარასამწლიანიგამოსაცდელივადა,რომლისგანმავლობაშიციგიქურდებისმიერმოწმდებოდადაამისშემდეგეძლეოდაორიანსამი „კანონიერიქურდის“ ზეპირირეკომენდაცია.[15]

ზოგშემთხვევაშიავტორიტეტები, სხვადასხვამიზეზისგამო, უარსამბობენ „კურთხევაზე“. თვითონავტორიტეტებიამას „ქურდულიგვირგვინის“ სიმძიმითხსნიან. სინამდვილეშიყველასარშეუძლიაყოველთვისდაიცვასქურდულიადათი,ტრადიციებიდა მორალი. მაგალითად, კანონიერიქურდობისკანდიდატივალდებულიათავისდროზედადაწვრილებითმოუყვესს აკუთარიწარსულისშესახებიერარქიულსაფეხურზემასზემაღლამდგომბოროტმოქმედებს, დახმარებაგაუწიოსთანამზრახველებს, მკაცრადმოექცესიმპირებს, რომლებსაცარშეაქვთფული „საერთოსალაროში“ (ობშიაკში), წინააღმდეგობასუწევენქურდებს.ასეთშემთხვევებშიმასარაქვსუფლებაუკანდაიხიოსდაწინააღმდეგობისაღმოსაფხვრელადყველასაშუალებასუნდამიმართოს (შანტაჟიდანდაწყებული, მკვლელობისორგანიზებითდამთავრებული).

5. „სხოდკა“ ანუ „სიეზდი“

[15]იხ. იქვე: ლობჟანიძე,/ღლონტი,თბილისი 2004, გვ. 123.

„სხოდკა“ ანუ „სიეზდი“ არის„კანონიერიქურდებისა“ დასხვა კრიმინალურიავტორიტეტებისთავშეყრისადგილი, ერთგვარი „კრიმინალურიპარლამენტი“[16]. „სხოდკის“ ორგანიზებაევალება „კანონიერქურდს“ ანკრიმინალურავტორიტეტს.

იგიხშირადიმართებაქორწილშიანნათლობაში,რათაშეუმჩნეველიგახდესსამართალდამცავისტრუქტურებისთვისდადაცულიიყოსუსაფრთხოებისზომები.[17]გარდაამისა,ხდებასამართალდამცავიორგანოებისმოსყიდვა,რათაადგილიარჰქონდესკრიმინალურიელიტისდაპატიმრებებს.

„სხოდკა“ შეიძლებაგაიმართოსციხეშიდამისგარეთ. ციხეშისადაცპატიმრებიგანცალკევებულსაკნებშისხედან „სხოდკა“ თვეობითგრძელდებადაკრიმინალურიავტორიტეტებისწინადადებებიწერილებისსახით იგზავნებასაკნიდანსაკანში.

„სხოდკაზე“ განიხილებაორგანიზაციისთვისყველაზემნიშვნელოვანისაკითხები. მაგალითად,არასრულწლოვანთაჩაბმადანაშაულშიდაამითსაკუთარირიგებისშევსება,კრიმინალურიიდეებისპროპაგანდა, „ობშიაკში“ ფულისშეგროვებისსაკითხები, დავებიკრიმინალებსშორის, ქურდულისამყაროსსაქმიანობისძირითადიმიმართულებები და სხვა.

საკითხისგანხილვისადადისკუსიისშემდეგხდება „სხოდკაზე“ გადაწყვეტილებისმიღება. „კანონიერიქურდები“ თანაბარი „ხმისუფლებით“ სარგებლობენ.[18]გადაწყვეტილებისგამოტანისთავისთავზეაღებასყველაქურდიერიდება, ამიტომსაქმისგადაწყვეტაუმრავლესშემთხვევაშიხდებაერთხმად.უპირატესობაენიჭებათ

---

[16]Roth, P. E, 2000. გვ. 729.

[17]Гуров, Алекса ндр, 1990. გვ. 176.

[18]გუროვი.ა./ რაიბინინი, ვ. / 1995. გვ 6.

გამოცდილდაყველასთვისაღიარებულიქურდებისმოსაზრებებს. „სხოდკა“ შეიძლებაიყოსადგილობრივიდარეგიონალურიხასიათის.[19]

6. „ობშიაკი“

„ობშიაკი“ არის „კანონიერიქურდების“ შავისალაროანუფონდი, რომელშიცგროვდებაკრიმინალურიგზებითმოპოვებულიქონება, ქურდულისამყაროსპრობლემებისგადასაჭრელადდაკრიმინალურიავტორიტეტებისინ ტერესების შესაბამისად.[20]„ობშიაკაში“ შედისსამისახისფულადითანხა:[21]შემოსულიკაზინოებიდან, ბორდელებიდანანსხვაგვარი, ნახევრადკანონიერითუუკანონოსამეწარმეოსაქმიანობიდან;შეგროვებულიციხეშიპატიმ რებისმიერ;შეგროვებულიციხისგარეთ (კრიმინალურიგზითნაშოვნიქონებისნაწილი).

„ობშიაკის“ დანიშნულებაარისშემოსულიქონებისგამოყენება სხვადასხვა მიმართულებით:[22]„ქურდულიოჯახის“ იდეებისპროპაგანდისთვის, პატიმართადასახმარებლადციხისგარეთადაშიგნით, ახალგაზრდების „მოსყიდვის“, ანუთვალისახვევისმიზნით, რათამოხდესმათიკრიმინალურსაქმიანობაშიჩარევა. „ობშიაკი“ გროვდებააღიარებულიკრიმინალურიავტორიტეტისან „კანონიერიქურდის“ მიერ. „ობშიაკის“ ფულისმითვისებადიდდანაშაულადითვლებადაქურდებისმიერსიკვდილითისჯება.[23]

---

[19]შალიკაშვილი, მორის - კრიმინოლოგია. მე-3 გამოცემა, „მერიდიანი“, თბილისი 2017,გვ. 89.
[20]პოდლესკიხ, გ./ტერეშონოკ,ა. 1995. გვ. 51.
[21]Александров, Ю.К., 2001. გვ.34.
[22]იხ. იქვე: Александров. , Ю.К.2001. გვ. 35.
[23]რაზინკინი,ვ./ტარაბრინი,ა. 2002. გვ.85.

7. ქურდულიცხოვრებისწესისფილოსოფიურიანალიზი

როგორც უკვე აღინიშნა, „ქურდულიკანონები“ ესარისქურდულიცხოვრებისწესებისერთობლიობა,რომლებმაცსოციალურ-პოლიტიკურიგანვითარებისეტაპებზეგარკვეულიცვლილეებიგანიცადეს.მიუხედავადამისა,ისინიმაინცაგრძელებენ არსებობას, ამგაერთიანებისმართვას,ისინიკვლავ„კანონიერქურდებად ” მოიხსენიებდნენთავიანთთავსდაცვლილებებისთვისგვერდისავლითგანაგრძობდნენმათსაქმიანობას. მხოლოდთავიანთიწესების,ე.წ. ქურდულიკანონების,დაცვისგამოროდიუწოდებდნენისინისაკუთართავს „კანონიერქურდებს“, არამედმათ ესწესებისჭირდებოდათთავისგასამართლებლად.როგორც წესიადამიანსყოველთვისსჭირდებამოტივი,რაიმეხელჩასაჭიდი, რათა გაამართლოსმისისაქციელი,მითუფრო,თუ „კანონიერიქურდს“ უამრავიდანაშაულებრივიქმედებისგანხორციელებაუწევსკრიმინალურსამყაროში.

თავისმართლებასადათავისმოტყუებაზესაინტერესოაპროფ. ზურაბკაკაბაძისმოსაზრებანი. კერძოდ,ადამიანიმიდრეკილიათვითმოტყუებისკენ, რომელიცგარკვეულწილადდანაშაულებრივიქმედებისგამართლებისმცდელობაშიცგამოიხატება. ესაასინდისისნეიტრალიზაცია, მოცემულისაქმეთითქოსსაჭიროდააუცილებელია. მოცემულშემთხვევაში „კანონიერქურდს“ქურდულიცხოვრებისწესისმოშველიებაიმიტომსჭირდება, რომგაამართლოსსაკუთარიქმედება, არამარტოჩვეულებრივიმოქალაქეებისანხელისუფლებისწარმომადგენელთამიმართ,

არამედთვითიმკანონიერიქურდებისმიმართაც,

რომლებმაცდაარღვიესქურდულიცხოვრებისწესისრომელიმენორმა.[24]

გ. პოდლეხიკიდაა.ტერესონოკიაღნიშნავდნენ, რომრუსეთშიდამნაშავისადმიერთგვარითანაგრძნობადაცნობისმოყვარეობაყოველთვ ისიგრძნობოდა. ამმხრივგამონაკლისიარცსაქართველოა. უფრომეტიც, ქართულმწერლობაშიცკიგამოიკვეთაამგვარიტენდენცია, როდესაცკრიმინალსქურდულიცხოვრებისგანსაკუთრებულობისშარავანდედიმოსავს (მაგალითადნ.დუმბაძისშემოქმედებაში„მურტალო“, „ლიმონა“დასხვა).

ესტენდენციაერთიმხრივგასაგებია, რადგან „კანონიერიქურდიც“ ადამიანიადათუმას, მიუხედავადმისიკრიმინალურიწარსულისა, მაინცშემორჩაადამიანურიღირსებებიდასიყვარულისგრძნობა, ესგზავნილიანებისმიერიმოსამართლისთვის, რომელმაცყველაზეუფროხელიდანწასული „კანონიერიქურდის“ პიროვნებაშიადამიანიუნდააღმოაჩინოს. მაგრამ,სამწუხაროდ, კრიმინალებისადმიამგვარითანაგრძნობა, რაცპატივსადებიასასამართლოსხდომისდარბაზშიიმისგამოსაკვლევად, თურატომდაადგაისპირიქურდისცხოვრებისგზას, მიუღებელიაკრიმინოლოგიურად, დანაშაულთათავიდანაცილებისპოზიციებიდანაც.უფრომეტიც, მიუღებელია ფილოსოფიურად,რადგანქურდულიცხოვრებისწესი, მისინამდვილიუსაზრისობისგამო, ელემენტარულიფილოსოფიურკრიტიკასვერუძლებს.მაგრამყოფილსაბჭოთაკავშირში „კანონიერიქურდებისადმი“ ერთგვარითანაგრძნობაიმანაცგამოიწვია, რომსახელმწიფოსაკუთრება„საარავისო“ საკუთრებადაციყოგაგებულიდა, მაშასადამე,

---

[24]ნაჭყებია, გურამ - ანტიქურდულინორმებისკრიმინალიზაციისსაკითხებისაქართველოში. თბილისი 2012, გვ. 482.

მისინებისმიერიხერხითხელყოფამოსახლეობისდიდინაწილისმხრიდანდანაშაულადარ ფასდება („მეხომარმპარავს?“პოზიციიდან).[25]

რატომირჩევსკანონიერიქურდიცხოვრებისასეთრთულ, საშიშდამშფოთვარეგზას? რითაიხსნებამისიგადაწყვეტილება „ქურდულისამყაროს“ ცხოვრებით, ცხოვრებისა? უპირველესი, რაცადამიანსთავშიმოუვაამკითხვაზეპასუხისგასაცემად,ესარისანგარება, სიხარბედაძალაუფლებისკენსწრაფვა,რომელიცამქვეყნიური „ჭეშმარიტიცხოვრების“ წესებისდაცვითასეადვილადდამოკლედროშივერმოიპოვება.

ამგზაზე „კანონიერიქურდი“ შეუწყნარებელია, ამიტომაცისსულუფროდაუფრომეტისკენისწრაფვის. აქკი,როგორცჩანს,საქმეეხებათავისებურპრესტიჟს, ესეიგიღირსებისსაქმეს.ამმიმართებითკითავსიჩენსღირებულებითიორიენტაცია, რაცაქსიოლოგიურიმიდგომისგარეშესწორადვერიქნებაგაგებული. ამმხრივფრიადსაინტერესოა „კანონიერიქურდების“ დახასიათებადადებითობისკომპლექსში,როდესაცყოველივედადებითიშტრიხიგამოყენებულიაამტიპისკრიმინალთასასარგებლოდდამათიავტორიტეტისამაღლებასემსახურება. კერძოდ, „კანონიერიქურდი“არაერთგზისნასამართლევია, ისსისხლისსამართლებრივსუბკულტურასღრმადარისდაუფლებული,დამნაშავეთასამყაროშისარგებლობსდიდიავტორიტეტით, ის,საერთოწესისამებრ, აღიარებულიაკანონიერქურდადამტიპისკრიმინალთათავყრილობაზე,სადაცწყდებაქურდულიეთიკისადაიდეოლოგიისსაკითხები. „კანონიერიქურდი“ სუპერლიდერიადაიგიქურდულიცხოვრებისწესსიცავსარამარტოთავისუფლებისაღკვეთისადგილებში, არამედსხვაგანაც,

[25]ნაჭყებია, გურამ - ანტიქურდულინორმებისკრიმინალიზაციისსაკითხებისაქართველოში. თბილისი 2012, გვ. 482.

სადაცკიხელიმიუწვდება.უფრომეტიცისისნიქურდულიცხოვრებისწესისაქტიურიპროპაგანდისტებიარიან. მათაქვთმთელირიგისხვადადებითითვისებებისკომპლექსი. ისინიკარგიორგანიზატორებიარიან, მათაქვთუნარი, შეკრანდამნაშავენიდაისინითავიანთნებასდაუმორჩილონ. ისინი,უმრავლესშემთხვევაში, ივალდებულებენთავს,რათათვალყურიადევნონთავისგარეგნობას, უნდაიცვამდნენსუფთადდააკურატულად, მოდურად, მუდამუნდაიყვნენფორმაში,სუფთადგაპარსულნი,უნდაზრუნავდნენთავიანთმეტყველებაზე. არდაიჯერონდაარგაავრცელონჭორები, შეუმოწმებელიინფორმაცია, რომელიცლახავსრომელიმემსჯავდებულისღირსებას. ქურდულგარჩევებზეიყვნენობიექტურნი,სამართლიანი, დარღვევებისმიმართშეურიგებელნი,დაუნდობელნი.გამოირჩევიანიმისდიდიუნარით, რომმოთოკონსაკუთარიემოცია,არუნდაგამოვიდნენწყობილებიდანდაავტორიტეტითადასაქმისცოდნითდაარწმუნონმოწინააღმდეგემხარე.[26]

თავი III. ორგანიზებულიდანაშაულიდამასთანბრძოლისმექანიზმები

1. ორგანიზებულდანაშაულთანბრძოლისძირითადიმიმართულებები

ცნება „ორგანიზებულიდანაშაული“ პირველად 1919 წელსაშშ-ში,ჩიკაგოშიგამოიყენეს.გერმანიისფედერაციულრესპუბლიკაში 1975 წ. შექმნილმასამუშაოჯგუფმაორგანიზებულიდანაშაულისცნებაასეგანმარტა:„ორგანიზებუ

---

[26]ნაჭყებია, გურამ - ანტიქურდულინორმებისკრიმინალიზაციისსაკითხებისაქართველოში. თბილისი 2012, გვ. 485.

ლდანაშაულადითვლებარამდენიმეპირისმიერხანგრძლივიდროისგანმავლობაშიშრო მისდანაწილებითჩადენილიშეგნებულიდასასურველიდანაშაულებრივითანამოქმედება, რაცხშირადთანამედროვეინფრასტრუქტურისგამოყენებითხდება,რომლისმიზანია,რაცშ ეიძლებამოკლედროშიმაქსიმალურადმაღალიმოგებისმიღება“.[27]

1991 წელსგაეროსსაერთაშორისოკონფერენციაზე „ორგანიზებულიდანაშაული“ განიმარტა, როგორც „დამნაშავეთამართვადი, მყარიგაერთიანებისსაქმიანობა, რომლისწევრებისათვისდანაშაულისჩადენაწარმოადგენსბიზნესსდარომელიცკორუფც იისდახმარებითქმნისსოციალურიკონტროლისაგანდაცულსისტემას“.

ორგანიზებულიდანაშაულიკრიმინალურისაქმიანობისერთ-ერთიყველაზერთულიდასაშიშისახეობაა. ისდიდგავლენასახდენსსახელმწიფოსეკონომიკურ,პოლიტიკურდასამართლებრივსფე როებზე.დროისცვლილებასთანერთადორგანიზებულიდანაშაულიუფროტრანსნაციონა ლურხასიათსიღებსდაესყოველივედიდსაფრთხესწარმოადგენსსაზოგადოებისთვის.შეს აბამისად,ამდანაშაულისწინააღმდეგბრძოლაშიდიდიმნიშვნელობაენიჭებაყველასახისს ამართლებრივბერკეტს, იქნებაესსისხლისსამართლებრივითუსამოქალაქოსამართლებრივი.ორგანიზებულიდა ნაშაულობისწინააღმდეგბრძოლამსაქართველოშიგანსაკუთრებითაქტიურისახემიიღო 2005-2006 წლებში. სწორედამდროსგანხორციელდაყველამნიშვნელოვანისაკანონმდებლოცვლილებაო რგანიზებულდანაშაულობასთანბრძოლისკუთხით.

2005 წლის 20 დეკემბერსმიღებულიქნაკანონი „ორგანიზებულიდანაშაულისადარეკეტისშესახებ“,ხოლოამავედღესსაქართველოსსისხ ლისსამართლისკოდექსშიშევიდაცვლილება,

---

[27]წიკლაური-ლამიხი, ელიკო - ორგანიზებული დანაშაული და მასთან ბრძოლის სისხლის სამართლებრივი და საპროცესო საკითხები. სადისერტაციო ნაშრომი 1999, გვ. 51.

რომლითაცმოხდაქურდულისამყაროსწევრობისადაკანონიერიქურდობისკრიმინალიზ აცია.

საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსში განხორციელებული ცვლილებებით[28] განისაზღვრა ქონებრივი უფლებების შეზღუდვის თაობაზე სამოქალაქო სამართალწარმოების წესი და პირობები, რომელიც ითვალისწინებს კანონიერი ქურდისა და ქურდული სამყაროს წევრისათვის ქონების ჩამორთმევას. ორგანიზებულდანაშაულთანბრძოლისერთ-ერთსამოქალაქოსამართლებრივმექანიზმსწარმოადგენსსაქართველოსსამოქალაქოს აპროცესოკოდექსის XLIVთავი,რომელიცითვალისწინებსრეკეტულიქონების,თანამდებობისპირის,ქურდულ ისამყაროსწევრის,ადამიანითმოვაჭრის,ნარკოტიკულისაშუალებისგავრცელებისხელშე მწყობიანსაქართველოსსისხლისსამართლისკოდექსის 194-ემუხლისმე-3 ნაწილის „გ" ქვეპუნქტითმსჯავდებულიპირისქონებისჩამორთმევასდასახელმწიფოსათვისგადაცემას.

აღსანიშნავიაასევეისფაქტი, რომქურდულისამყაროსწევრობასთანდა „კანონიერქურდობასთან"დაკავშირებითუზენაესსასამართლოსდღემდეარგააჩნიასასამ ართლოგადაწყვეტილება,რომელიცშექმნიდაგარკვეულპრაქტიკასამნორმებისგამოყენ ებასთანდაკავშირებით.რაცშეეხებასაქართველოსსაქალაქოსასამართლოებისმიერმიღ ებულგადაწყვეტილებებს,სსკ-ის223[1]მუხლითბრალდებულიპირები,ამკონკრეტულინორმისგარდაპასუხსაგებენსხვადა ნაშაულებისთვისაც,რომელიცჩაიდინესმათქურდულისამყაროსმიზნებისგანსახორციელ ებლად.

ევროპოლისინფორმაციით,დანაშაულებრივსამყაროშიყველაზემსხვილიმოთამაშეებიი ტალიურიმაფია,ალბანურიდააღმოსავლეთევროპულიდაჯგუფებებიარიან:

---

[28]საქართველოს კანონი „სისხლის სამართლის კოდექსში დამატებების შეტანის თაობაზე" , #2355,თბილისი, 2005, 12 დეკემბერი.

„ამჟამადევროპისშიდაუსაფრთხოებისათვისყველაზედიდრისკსორგანიზებულიდანაშაულიწარმოადგენს.ბოლოწლებშიისჩრდილშიმოექცა,როდესაცწინაპლანზეტერორისტულიშეტევებიდასაემიგრაციოკრიზისიგამოვიდა,თუმცაახლაამპრობლემისმოსაგვარებლადსაერთაშორისოთანამშრომლობაასაჭირო“ - განაცხადაევროპოლისორგანიზებულიდანაშაულისსაკითხებისევროპულიცენტრისხელმძღვანელმაიარილიუკუმ.

მაფიასთანბრძოლისიტალიურისამმართველოსხელმძღვანელისჯუზეპეგოვერნალისთქმით,სიცილიური „კოზანოსტრა“, კალაბრიული „ნდრანგეტა“ დანეაპოლიტანური „კამორა“კვლავყველაზემსხვილმაფიოზურკლანებსწარმოადგენენ.

საქართველოსკანონმდებლობაშიჯერჯერობითარარსებობსორგანიზებულდანაშაულთაწინააღმდეგმიმართულიზოგადინორმა.სსკორგანიზებულდანაშაულთამხოლოდკონკრეტულგამოვლინებებსაწესრიგებს.

პროფესიულიდანაშაულობისადაკონკრეტულად „კანონიერიქურდობის“[29]საქმიანობისშესწავლართულიამოცანაანებისმიერიმკვლევარისთვის,რაციმითააგანპირობებულირომყველასახისდანაშაულებრივისაქმიანობა,განსაკუთრებითპროფესიული,ატარებსლატენტურხასიათს,რაც, თავის მხრივ,დაკავშირებულიამხილებისადასისხლისსამართლებრივპასუხისგებაშიმიცემის სირთულეებთან.
აქედანგამომდინარე,ბოროტმოქმედთაკორპორაციულობისგამო,მოწმესადადაზარალებულსაცკიარსურთთანამშრომლობადარაიმეინფორმაციისმიწოდებადაინტერესებული ორგანოებისათვის.საგამოძიებოსაქმეებისანალიზიდანჩანს,რომპროფესიულიდანაშაულებრივისაქმიანობასაქართველოშიწარმოადგენსე.წ. „კანონიერიქურდების“

[29]წულაია, ზაურ - კრიმინოლოგია. კერძო ნაწილი. გამოც „ინტელექტი“. თბილისი 2003, გვ. 196.

სფეროს.

„ისინიახერხებენცხოვრებისსხვადასხვაკუთხეშიშეჭრას,აკონტროლებენმსხვილფინანსებს,ხელმძღვანელობენანმონაწილეობენორგანიზებულდანაშაულებში, აქვთკავშირებისაზღვარგარეთ“.[30]მათაქვთჩამოყალიბებულიორგანიზებულიჯგუფი,რომელიცფუნქციონირებსერთიმიზნისგარშემო,ამორგანიზებულდაჯგუფებასჰყავსლიდერი დაგააჩნიასაკუთარიწესებიდაკანონები.

სსკ-ის 223[1]მუხლისანალიზიცხადყოფს, რომმთავარისაკითხიამმუხლისათვისქურდულისამყაროსცნებაა. მოცემულინორმაბლანკეტურიადაამიტომაცმისიშინაარსისგასაგებადსაჭიროავიხილოთსაქართველოსკანონი„ორგანიზებულიდანაშაულისადარეკეტისშესახებ“,რომლის მე-3მუხლის მე-2ნაწილისთანახმად, ქურდულისამყაროსწევრიარისნებისმიერიპირი, რომელიცაღიარებსქურდულსამყაროსანაქტიურადმოქმედებსქურდულისმყაროსმიზნებისგანსახორციელებლად. ამისათვისაუცილებელიაქურდულისამყაროსწევრისმოქმედებებიშეესაბამებოდესქურდულისამყაროსმიერაღიარებულწესებს, „კანონებს“,თუმცაესრთულისაკითხია, რადგანამდროსძნელიამტკიცებაიმისა,რომკანონიერიქურდინამდვილადიმწესებსმიყვებათუარა. ესყველაფერიგამომდინარეობსიმგარემოებიდან, რომესწესებითუკანონებიდაუწერელიადაუბრალოდსასამართლოვერშეძლებსმათმოძიებას, რადგანისინი ბუნებაში ფიზიკურად არ არსებობს. ასევე,მხოლოდმოწმისჩვენებებიარარისსაკმარისიიმისათვის,რომესათუისპირიდამნაშავედცნონდაბრალადდასდონ „კანონიერიქურდობა“.

კრიმინალური სუბკულტურის, „ქურდული სამყაროს“ არსებობა განსაკუთრებულ გამოწვევას წარმოადგენს სახელმწიფოსთვის, რამდენადაც „ქურდული სამყაროს“

[30]ლობჟანიძე,გივი - ორგანიზებულიდანაშაულობადახელისუფლება: კანონიერიქურდები (სისხლის სამართლებრივიდაკრიმინოლოგიურიასპექტები). ქუთაისი 2009. გვ 19.

დანაშაულებრივი საქმიანობა რომელიმე კონკრეტული სამართალდარღვევის მასშტაბით არ შემოიფარგლება, არამედ, ზოგადად, სამართლებრივ სისტემასა და სახელმწიფოზე თავდასხმას გულისხმობს. ეს არის ერთგვარი „სახელმწიფო სახელმწიფოში“ თავისი წესებით, მართმსაჯულების სისტემითა და აღსრულების აპარატით, რაც ცალსახად ასუსტებს სახელმწიფო ხელისუფლებას.[31]

2. ორგანიზებულდანაშაულთანბრძოლასხვადსხვაქვეყნებში

ორგანიზებულიდანაშაულობისაქტუალობისადამისიდეფინიციისსირთულიდანგამომდინარეაშშ-სკონგრესმაშეიმუშავაე.წ. თავისუფალი „ინტერპრეტაციისკომპეტენციისკონცეფცია“, რომლისთანახმადაც „შესაძლებელიამოცემულიკანონისდებულებებისთავისუფალიინტერპრეტირებაამავეკანონშიაღწერილიმიზნებისმისაღწევად“.[32]

ე.წ. „რიკოსკანონი“- მისიმიზანიიყოშტატისათუფედერალურისასამართლოსმეშვეობით, ზარალისანაზღაურებისშესაძლებლობამისცემოდათპირებს, ვისაცფინანსურიზიანიმიადგებოდაკრიმინალურიპირებისთუორგანიზაციისსაქმიანობისშედეგად. „რიკოს“ კანონისთვისმნიშვნელოვანიაარადანაშაულისფორმა,არამედმისიშინაარსი. მასშიგამოყენებულიაზოგადიტერმინებიდაარარისმოცემულიორგანიზებულიდანაშაულისცნება.კონგრესმასპეციალურადგააფართოვადაგანაზოგადაკანონისმოქმედებისსფე

---

[31]გორაშვილი,გიორგი - ე.წ. კანონიერიქურდობისკრიმინოლოგიურიანალიზიდამოკლეისტორიულიექსკურსი. ავტორთაკოლექტივი:ნაჭყებიაგ., გორაშვილიგ., მამულაშვილიგ., თოდუან., გოგშელიძერ., სულაქველიძედ., დვალიძეი.). თბილისი. 2015. გვ. 523.

[32]რომანჩენკო,ანა - სამართლისჟურნალი, კანონიერიქურდობადაქურდულისამყაროსწევრობა, როგორცორგანიზებულიდანაშაულისერთ-ერთისახედამასთანბრძოლისსამართლებრივისაფუძვლები. თბილისი 2011. გვ. 71.

როდაფარგლები,რათაარდაეტოვებინამცირემნიშვნელობისსაკითხებიცკი,რომლისგამ ოყენებითაცორგანიზებულდანაშაულშიმონაწილეპირებიგაექცეოდნენანგვერდსაუვლი დნენპასუხისმგებლობას.დამნაშავედაუსჯელიარუნდადარჩესმხოლოდიმისგამო, რომსისხლისსამართალიარაწესრიგებსსაზოგადოებრივიურთიერთობისკონკრეტულს ფეროს.[33]

ამერიკულ „რიკოსკანონს“არაქვსუკუძალა,ანუიგიარვრცელდება 1970 წლამდე (კანონისმიღებისთარიღი)ჩადენილ,რეკეტულქმედებებადმიჩნეულდანაშაულებზე,მაშინ როდესაცქართულიკანონიარაკონკრეტებს,თურამდენადშეიძლებაპირისრეკეტირადმი ჩნევა,თუმაგალითად,2003 წელსგანხორციელაპირმაგამოძალვადაამას 2004 წელსდაემატაიგივედანაშაულებრივიქმედებისკიდევერთიფაქტი.[34]სსკ-ის 223[1]მუხლისმოქმედებაუნდაგავრცელდესიმპირებზე,რომლებმაცჩვენსმიერგანხილული ქმედებაჩაიდინეს 223[1]მუხლისძალაშიშესვლისშემდეგ.[35]კანონიერიქურდობაწარმოადგენსდენადდანაშაულს,ხოლოქურდულისამყაროსწევრთანკავშირიაქცევსპირს „ორგანიზებულიდანაშაულისადარეკეტისშესახებ“ საქართველოსკანონისმე-4 მუხლის მე-3 პუნქტისსუბიექტად.[36]

დადგენილიფაქტობრივიგარემოებებისშესაბამისად,თუპირიქურდულისამყაროსწევრიიყო „ორგანიზებულიდანაშაულისადარეკეტისშესახებ“საქართველოსკანონისამოქმედებამ

---

[33]იხ. იქვე: რომანჩენკო, ანა. თბილის 2011, გვ. 71.
[34]იხ. იქვე: რომანჩენკო, ანა. თბილის 2011, გვ. 71.
[35]სისხლის სამართლის კერძო ნაწილი, წიგნი I, გ,ტყეშელაშვილის რედაქტორობით, მე-3 გამოცემა, თბილისი, 2008, გვ.500.
[36]რომანჩენკო,ანა - სამართლისჟურნალი, კანონიერიქურდობადაქურდულისამყაროსწევრობა, როგორცორგანიზებულიდანაშაულისერთ-ერთისახედამასთანბრძოლისსამართლებრივისაფუძვლები. თბილისი 2011. გვ. 72.

დე,

ამკანონისმოქმედებაუნდაგავრცელდესმისიოჯახისწევრებზედამასთანდაკავშირებულპირებზე, მიუხედავადიმისა, თუროდისიქნაესკანონიმიღებული.[37]სსკ-ის 223[1]მუხლისპირველინაწილისგათვალისწინებით „ქურდულისამყაროს“ წევრობაწარმოადგენსდენადდანაშაულს, რომლისჩადენაიწყებამოქმედებითდარომელიცშემდეგუწყვეტადხორციელდება.ანალოგიურისტრუქტურისაა „ორგანიზებულიდანაშაულისადარეკეტისშესახებ“საქართველოსკანონისმე-4 მუხლისმე-3 პუნქტი.ამმუხლისდისპოზიციიდანგამომდინარე,მნიშვნელოვანია „ქურდულისამყაროს“წევრთანდაკავშირებისპერიოდიდაშემდეგის,გრძელდებათუარაეს კავშირი. ასევედაკავშირებულიიყოთუარაიგი „ქურდულისამყაროს“წევრისქონებასთან,მისიიურიდიულიდოკუმენტაციისგაფორმებას თანდაამქონებითქურდულისამყაროსწევრისსარგებლობასთან.ქართულიკანონიორჯერუფროამცირებსრეკეტულიქმედებისჩადენისვადებს; თუამერიკული „რიკოს“ კანონისმოქმედებისქვეშექცევასაქმიანობისმინიმუმორიშემთხვევა,რომელთაგანერთ-ერთიგანხორციელდაკანონისძალაშიშესვლისშემდეგ,ხოლოუკანასკნელიბოლორეკეტულიქმედებისჩადენიდანათიწლისგანმავლობაში,ქართულიკანონი ანალოგიური შემთხვევისთვისაწესებსხუთწელს.[38]

---

[37]საქართველოს უზენაესი სასამართლოს სამოქალაქო,სამეწარმეო და გაკოტრების საქმეთა პალატის გადაწყვეტილება, საქმე # ას- 238- 571-07, 12 აპრილი, 2007 წ.

[38]რომანჩენკო,ანა - სამართლისჟურნალი, კანონიერიქურდობადაქურდულისამყაროსწევრობა, როგორცორგანიზებულიდანაშაულისერთ-ერთისახედამასთანბრძოლისსამართლებრივისაფუძვლები. თბილისი 2011. გვ. 73.

თავიIV.თანამედროვეგამოწვევებიორგანიზებულდანაშაულთანმიმართება ში

უნდა აღინიშნოს, რომ „ქურდული სამყაროს“ წინააღმდეგ ბრძოლის სფეროში კანონმდებლობის ჩამოყალიბება გარკვეულ გამოწვევას წარმოადგენს სისხლის სამართლის დარგისთვის.

კლასიკური სისხლისსამართლებრივიდოგმატიკის თანახმად, სისხლის სამართალი არის ქმედების სამართალი. ამ დოგმატიკის მკაცრი დაცვის შემთხვევაში, კონკრეტულად უნდა გაიწეროს „ქურდული სამყაროს“ საქმიანობისა და წევრობასთან დაკავშირებული დანაშაულების ობიექტური და სუბიექტური მხარე, სახეზე უნდა იყოს ამომწურავი ქმედებების ჩამონათვალი. თუმცა, „ქურდული სამყაროს“ წესების, მეთოდებისა და შესაძლებლობების მუდმივი „დახვეწისა“ და „განვითარების“ პირობებში რთულია „ქურდული სამყაროს“ საქმიანობის აქტივობების წინასწარ დადგენა. ორგანიზებული დაჯგუფებების ხელმძღვანელები დანაშაულის ჩადენაში ფიზიკურ მონაწილეობას არ იღებენ,უმეტეს შემთხვევაში, მათ არ აქვთ ინფორმაცია დანაშაულის კონკრეტულ დეტალებზე და არც დანაშაულის ჩამდენ პირებზე. ამ

მიზეზების გამო რთულია ამ პირთა სისხლისსამართლებრივ მიცემა.[39]აქედან გამომდინარე, ორგანიზებული დანაშაულთან ბრძოლის მსოფლიო გამოცდილება, მათ შორის ქართული სასამართლო პრაქტიკა აჩვენებს, რომ ორგანიზებული დანაშაულის ამომწურავი ქმედების ჩამოთვლა და ხისტი დეფინიციების დადგენა ართულებს ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლას.[40]

შესაბამისად, სისხლის სამართლის მთავარ გამოწვევას წარმოადგენს ორგანიზებულ დანაშაულთან დაკავშირებული პირების პასუხისგებაშიმიცემის საკითხის სათანადოდ განსაზღვრა. ამ კონტექსტში ძირითადი კითხვები, რომელთაც პასუხი უნდა გაეცეს, არის შემდეგი:

- არსებულინორმები იძლევა თუ არა ორგანიზებული დანაშაულის ხელმძღვანელობისა და მეთაურების წინააღმდეგ სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების შესაძლებლობას?
- არის თუ არა ორგანიზებულ დანაშაულში ჩართული ყველა პირის პასუხისგებაში მიცემის შესაძლებლობა?
- აქვს თუ არა სამართალდამცავ ორგანოებს ორგანიზებული დაჯგუფებების დანაშაულებრივი გეგმების თავიდან აცილების შესაძლებლობა?[41]

ამ გამოწვევების დასაძლევად ორგანიზებულ დანაშაულში ჩართული პირების პასუხისგებაში მიცემის სხვადასხვა მიდგომა არსებობს. მათგან გამოიყოფა ოტი ძირითადი მოდელი: ა) დანაშაულებრივ ორგანიზაციაში მონაწილეობისა და ბ) დანაშაულებრივი შეთანხმების.

---

[39]Maljevic Almir., “Participation in a Criminal Organisation“and “Conspiracy”, Berlin, 2011, გვ. 20.
[40]გორაშვილი,გიორგი - ე.წ.
კანონიერიქურდობისკრიმინოლოგიურიანალიზიდამოკლეისტორიულიექსკურსი,
ავტორთაკოლექტივი:ნაჭყებიაგ., გორაშვილიგ., მამულაშვილიგ., თოდუან., გოგშელიძერ., სულაქველიძედ., დვალიძეი., თ ბილისი 2015, გვ. 529.
[41]Maljevic, Almir., “Participation in a Criminal Organisation“and “Conspiracy”, Berlin, 2011, 16.

პირველი გამოიყენება კონკრეტული სამართლის ქვეყნებში და მისი თვალსაჩინო წარმომადგენელი გერმანიაა, ხოლო მეორე გავრცელებულია ანგლო-ამერიკული სამართლის სისტემის ქვეყნებში.[42] მსოფლიოო გამოცდილება აჩვენებს, რომ იმ ქვეყნებში, რომლებშიც აქტუალურია ორგანიზებული დანაშაული, პასუხისმგებლობის დაკისრების საკითხი ემყარება დანაშაულებრივი შეთანხმების კონცეფცია, მათ შორის არის იტალიის ანტიმაფიური კანონმდებლობა და ამერიკული „რიკოს“ (Racketeer influenced and Corrupt Organizations Act) კანონმდებლობა.[43] ამასთან, უნდა აღინშნოს, რომ ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის იტალიური გამოცდილება მსოფლიოში მიჩნეულია ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის საუკეთესო გამოცდილებად.[44]დანაშაულებრივი შეთანხმების ფართო შესაძლებლობები ორგანიზებულ დანაშაულთან ბრძოლის სფეროში უფრო ნათლად გამოიკვეთა ორივე მოდელის დეტალური ანალიზის შემდეგ.

1. პასუხისმგებლობაქმედებისათუსტატუსისათვის?

„კანონიერიქურდობისათვის“
სისხლისსამართლებრივიპასუხისმგებლობისდაწესებაბადებსკითხვას,
არისესდასჯადობისთვის,
თუკონკრეტულისოციალურიმდგომარეობისთვის,კონკრეტულისტატუსისთვის?
სისხლისსამართლისკლასიკურისკოლისუმთავრესპრინციპსშეადგენსის,

[42]იხ. იქვე: (Maljevic,2011). 21.
[43]გორაშვილი,გიორგი - ე.წ. კანონიერიქურდობისკრიმინოლოგიურიანალიზიდამოკლეისტორიულიექსკურსი, ავტორთაკოლექტივი:ნაჭყებიაგ., გორაშვილიგ., მამულაშვილიგ., თოდუან., გოგშელიძერ., სულაქველიძედ., დვალიძეი., თ ბილისი 2015, გვ. 544.
[44]Spina Antonio., The Fight Against The Italian Mafia, The Oxford Handbook of Organized Crime, edited byPaoli L., 593.

რომდასჯადიამხოლოდქმედებადაარააზრები, იდეები თუშეხედულებები. საქართველოსსსკ-ის 223[1]მიხედვით „კანონიერიქურდობა" ისჯებავადით 7-10 წლამდე, ჯარიმითანუამისოდ. „კანონიერიქურდის" ცნებასადგენსსაქართველოსკანონი„ორგანიზებულიდანაშაულობისადარეკეტისშესახებ ", რომლისმე-3 მუხლისმე-4 ნაწილშივკითხულობთ: კანონიერიქურდი - ქურდულისამყაროსწევრი, რომელიცქურდულისამყაროსსპეციალურიწესებისშესაბამისად, ნებისმიერიფორმითმართავსან/დაორგანიზებასუწევსქურდულსამყაროსანპირთაგარკვეულჯგუფს.[45]

იმისათვის, რომდადგინდეს „კანონიერიქურდის" პასუხისმგებლობისსაკითხიუნდადადასტურდეს,რომიგიმოქმედებდა (მართავდაპირებსანორგანიზებასუწევდამათ) სწორედქურდულისამყაროსსპეციალურიწესებისშეასბამისად.ამგვარად, „კანონიერიქურდის" პასუხისგებაშიმიცემისათვისარაასაკმარისიმხოლოდისფაქტი, რომ „კანონიერიქურდი" მართავდაან/დაორგანიზებასუწევდაქურდულსამყაროსანპირთაგარკვეულჯგუფს. იმისდამტკიცება, რომ „კანონიერიქურდი" მართავდაან/დაორგანიზებასუწევდაგარკვეულსოციუმს, როგორცმართებულადაღინიშნაწარმოშობსპრობლემებსბრალდებისმტკიცებისდროს.[46]

„კანონიერიქურდების" პასუხისმგებლობისსაკითხიდანაშაულებრივიშეთანხმებისკონცეფციისმიხედვითუნდაგადაწყდეს. პირისქურდად „კურთხევის"

---

[45]გორაშვილი, გიორგი – დასჯადობაქმედებისთვისთუსოციალურისტატუსისთვის. თბილისი 2012, გვ. 541.
[46]სისხლისსამართლისკერძონაწილი,წიგნი პირველი- ავტორთაკოლექტივი.მე-4 გამოცემა, გამოც „მერიდიანი" თბილისი, 2006,გვ. 453.

ცერემონიაარისშეთანხმებაქურდულორგანიზაციასადააღნიშნულპირსშორის. „უფლებრივიცხოვრებისსფეროგაცილებითფართოა,ვიდრეისსფერო, რომელსაცპოზიტიურისამართალიშეიცავს. მაგრამრაიწვევსიმუფლებრივისფეროსწარმოშობას,რომელიცპოზიტიურისამართლისმოქმედებასარექვემდებარება? ასეთად უნდა მივიჩნიოთ ნორმატიულიფაქტები.

არსებობსფაქტები,რომელთაცაქვთუნარიშექმნანაზრთაისეთიკომპლექსი, რომლოგიკურიდამოკიდებულებამასთანგვსაზღვრავსჩვენუფლებამოსილისადავალდებულისმნიშვნელობით.[47]ქურდად „კურთხევა“ ხდებაქურდულშეკრებაზე, სადაცმინიმუმორი „დამსახურებული“ ქურდირეკომენდაციასაძლევსქურდობისკანდიდატს.[48]კანდიდატიუნდააკმაყოფილებდესშესაბამისმოთხოვნებს. ყველაპროცედურისგავლისშემდეგ, კანდიდატიქურდულიღირებულებებისერთგულებისფიცსდებს, იგივალდებულებასიღებსდაიცვას „ქურდულიკანონები“ ხოლოღალატისშემთხვევაშიდაისაჯოსსიკვდილით. ყველაპროცედურისგავლისშემდეგ ,კანდიდატიუფლებამოსილიხდებაატაროსკრიმინალურისამყაროსგვირგვინი.გვირგვინსამშემთხვევაშისიმბოლურიდატვირთვააქვსდაკრიმინალურსამყაროშიდიდდამსახურებაზემიუთითებს.[49]

ჩვეულებრივმაადამიანმაშეიძლება რამდენჯერმეშეიცვალოსპროფესია და ცხოვრებისწესი.დანაშაულებრივიელიტისწარმომადგენელსამისუფლებაარაქვს (სპეციალისტები 2-3

---

[47]ნანეიშვილი,გიორგი - სამართლისფილოსოფიისსაკითხები. „თბილისის უნივერსიტეტის“გამოცემა თბილისი, 1992.გვ. 107.

[48]იხ.იქვე: ლობჟანიძე/ღლონტი, 2004, გვ.122-127.

[49]კრიმინალურიტრადიციებისშესახებ Гуров А.И. Профессиональная преступность: прошлое и современность(Роль уголовных традиций и обычаев в воспроизводстве профессиональной преступности) М., 1990 გვ. 125-133

იშვიათგამონაკლისსასახელებენ,მაგრამაღნიშნულიგამონაკლისებიუფრომეტადადასტურებენძირითადწესს). „კანონიერიქურდი“ რჩებაასეთადმთელიცხოვრებისმანძილზე. კრიმინოლოგიურიგამოკვლევებიასაბუთებენ,რომდანაშაულებრივისამყაროსელიტა, „კანონიერიქურდები,“ არასდროსიქნებიანკანონმორჩილნი,არშეიცვლიანთავიანთიცხოვრებისწესს.[50]ქურდულისამყაროსწინაშედადებულიფიციკანონიერქურდსავალდებულებსმთელიცხოვრებისმანძილზეიცხოვროსქურდულიკანონებისმიხედვით, ანუდანაშაულებრივად, რადგანქურდულიკანონიგმობსსახელმწიფოებრიობისიდეას. „ანტისაზოგადოებრივიქმედებისჩადენასმისიჩამდენიპირიგაჰყავსშესაბამისინსტანციასთანნორმატიულიურთიერთობისგარეთ. ესბუნებრივია, რადგანსუბიექტიინსტანციასთანნორმატიულიურთიერთობისგარეთუნდამოქმედებდეს. ამურთიერთობისფარგლებშიკიშესაძლებელიასაზოგადოებრივადსასარგებლო (მორალურითუმართლზომიერი) ქმედება. ამორალურითუმართლსაწინააღმდეგოქმედებაამურთიერთობისფარგლებშიშეუძლებელია. ამიტომამქმედებისჩამდენიპირი, ამქმედებისგამოდაფარგლებში, სათანადოინსტანციასთანნორმატიულიურთიერთობისგარეთაა.[51]

ორანმეტპირსშორისშეკავშირება, შეთანხმებადანაშაულისჩადენისმიზნით, პირობებისშექმნადანუმომზადებადითვლება. ზოგიერთშემთხვევაშიკანონმდებლებიიყენებსფიქციისმეთოდსდადანაშაულისდამთავრებისმომენტადდანაშაულებრივიშეთანხმებასმიიჩნევს (მაგალითად, ბანდიტიზმი, დამთავრებულიდანაშაულიამყარიშეიარაღებულიჯგუფისშექმნისმომენტიდან, რომელსაცპირზეანორგანიზაციაზეთავდასხმისმიზანიაქვს, სსკ-ის 224-ემუხლი). დანაშაულებრივიშეთანხმებისკონფისკაციასეყრდნობააგრეთვე „რიკოს“

---

[50]Криминология. Учебник для вузов. Под общ. ред. д.ю.н. проф. Азалия Ивановна Долговой. М., 2002, გვ.709.
[51]ნაჭყებია, გურამ - ბრალი, როგორცსოციალურიფილოსოფიისკატეგორია, თსუ-ს გამომცემლობა, თბილისი, 2001, გვ. 284.

კანონიდაიტალიისანტიმაფიური კანონმდებლობა.[52]იტალიისსისხლისსამართლის 416-ემუხლისთანახმადმაფიოზურიასოციაციისშექმნა, ხელმძღვანელობა, აგრეთვეაღნიშნულდაჯგუფებაშიმონაწილეობადამთავრებულიდანაშაულია. რუსეთისფედერაციისსსკ-ის 210-ემუხლისთანახმადდანაშაულიდამთავრებულადითვლება „დანაშაულებრივიგაერთიანების (ორგანიზაციის)“ შექმნისმომენტიდანდაა.შ.

„ორგანიზაციულიშეთანხმების“ კონცეფციისსაფუძველზეშეიძლებადავასკვნათ, რომ „კანონიერიქურდების“ დასჯადობისასსახეზეაარასოციალურისტატუსისგამოდასჯადობა,არამედდასჯადობაქმედებისგამო. „კანონიერიქურდი“უნდაგანვიხილოთქურდულიორგანიზაციისერთ-ერთხემძღვანელად, ქურდულიორგანიზაციაკიმყარი, ორგანიზებულიდანაშაულებრივიჯგუფისსახეა. ქურდად „კურთხევის“ დროსპირიაცხადებსთანხმობასქურდულიორგანიზაციისწევრობაზე, იგიეთანხმებაკრიმინალურ „ნორმებს“, ჩადენილდაჩასადენდანაშაულებს, დებსერთგულებისფიცს. „კანონიერიქურდის“ ქურდულორგანიზაციაშიშესვლაუკვესოციალურადსაშიშიქმედებაა,რომელიცდამთავრებულდანაშაულადუნდაგანვიხილოთ.[53]

„კანონიერიქურდის“ პასუხისმგებლობისთვისკანონმდებელიადგენსდანაშაულებრივიქმედებისობიექტურიმხარისდამატებითელემენტებს: ქურდულისამყაროსანპირთაგარკვეულიჯგუფისმართვაან/დაორგანიზებანებისმიერიფორმით.

როგორცზემოთაღინიშნა,ობიექტურიმხარისაღნიშნულიდებულებებისდასაბუთებაბრა

---

[52]სტატუტირეკეტულიდაკორუმპირებულიორგანიზაციებისშესახებ.
[53]ნაჭყებია, გურამ - ბრალი, როგორცსოციალურიფილოსოფიისკატეგორია, თსუ-ს გამომცემლობა, თბილისი, 2001. გვ. 18.

ლდებისთვისპრაქტიკულადძალზერთულიიქნება. გარდაამისა, უნდააღინიშნოს , რომშეიძლება „კანონიერიქურდი“ არავისმართავსანორგანიზებასკონკრეტულადარახორციელებს. ობიექტურიმხრიდანგამომდინარე, მასპასუხისგებაშიველარმივცემთ.

მიგვაჩნია, რომე.წ „კანონიერიქურდობის“ დასჯადობისსაფუძველსუნდაწარმოადგენდესორგანიზებულიდანაშაულებრივიჯგუფისადმი, ქურდულიორგანიზაციისადმიკუთვნილება. ისევე,როგორცწყდებასისხლისსამართალშისხვადანაშაულებრივიორგანიზაციების (მაგალითადტერიტორიულიორგანიზაციის, ბანდისდაა.შ) ხელმძღვანელებისპასუხისმგებლობისსაკითხი. როგორცდაგვანახასასამართლოპრაქტიკისანალიზმა,კანონისმოთხოვნა, ქურდულისამყაროსანპირთაგარკვეულიჯგუფისმართვაან/დაორგანიზებანებისმიერიფორმით, პრობლემებსწარმოშობსბრალდებისმტკიცებისდროს.

საგულისხმოაის გარემოება, რომდანაშაულებრივიორგანიზაციებისწინააღმდეგმიმართულინორმებისდღევანდელმოდელებშისისხლისსამართლებრივიპასუხისმგებლობისსაფუძველიჯგუფისადმიკუთვნილებასემყარება. როგორციტალიისანტიმაფიურკანონმდებლობაში, ისეაშშ-ს „რიკო“-სკანონშიპასუხისმგებლობისსაფუძველზედდამკვიდრებულიაკრიმინალურიორგანიზაციისწევრობა-მონაწილეობის, პრინციპი, რადგანაცორგანიზებულიდანაშაულობაიმდენადრთული, მრავალმხრივიდასახეცვლადიმოვლენაა, რომკანონშიდანაშაულისშემადგენლობისობიექტურიდასუბიექტურინიშნებისხისტადგანსაზღვრააღნიშნულიმოვლენისწინააღმდეგბრძოლასმნიშვნელოვნადუშლისხელს.[54]

[54]გორაშვილი, გიორგი - დასჯადობაქმედებისთვის,თუსოციალურისტატუსისთვის. თბილისი, 2012. გვ. 545-546.

დანაშაულებრივიშეთანხმებისკონცეფციისთანახმადუნდაგადაწყდეს „ქურდულისამყაროსწევრის“ პასუხისმგებლობისსაკითხიც (სსკ-ის 223[1] მუხლისმე-2 ნაწილი). როდესაცპირიწევრიანდება „ქურდულორგანიზაციაში“ დამანიცის, რომაღნიშნულიორგანიზაციაკრიმინალურია, მისითანხმობააღნიშნულიორგანიზაციისწევრობაზედამთავრებულდანაშაულსუნდაწარმოადგენდეს.[55]დასასრულსშესაძლებელიაითქვას, რომ „კანონიერიქურდისა“ და „ქურდულსამყაროსთანდაკავშირებული“ პირისსისხლისსამართლებრივიპასუხისმგებლობადამყარებულიამათქმედებაზე. კერძოდქურდულორგანიზაციაშიგაწევრიანებისასისინიეთანხმებიანაღნიშნულიორგანიზაციისკრიმინალურსაქმიანობას, ჩადენილდაჩასადენდანაშაულებს, აცხადებენმოქმედებისმზადყოფნასმისიინტერესებისშესაბამისად.

2. ქმედებისშემადგენლობისობიექტურიდასუბიექტურინიშნები

იმისათვის, რომპირიკანონიერქურდადჩაითვალოს, აუცილებელიაისაღიარებდესქურდულსამყაროს, თუმცამხოლოდცალმხრივიაღიარებითვერჩაითვლებაპირიკანონიერქურდად, იგიასევეუნდააღიაროსდამიიღოსქურდულმასამყარომაც. სსკ-ის 223[1] მუხლისპირველინაწილისობიექტურიმხარეარგვექნებამხოლოდმაშინ, როცაპირმააღიარაქურდულისამყარო, აუცილებელიაიგიაქტიურადმოქმედებდეს ქურდულისამყაროსმიზნებისთვის, ქურდულისამყაროსპასიურიწევრობაარმოგვცემსგანსახილველინორმისპირველინაწილისშემადგენლობას.

---

[55]ნაჭყებია,გურამ.მართლზომიერიქმედებისმექანიზმისმონისტურიგაგებისსაკითხისთვის. საქართველოსმეცნიერებათააკადემიისმაცნე, სამართლისსერია, თბილისი, 2005, N1. გვ 132-137.

ამასთანავეაუცილებელიარომქურდულისამყაროსწევრისმოქმედებაშეესაბამებოდესე.წ. „ქურდულწესებს“,მაგრამროგორუნდაგაარკვიოსსასამართლომეს? ამისდასადგენადთავდაპირველად, აუცილებელია, სასამართლომმოიპოვოსესაუცილებელიწესები,რათაშემდეგდაადგინოს, შეესაბამებათუარაპირისქმედებამას, რადგანყოველგვარიკრიმინალურიგაერთიანებაქურდულისამყარო არ არის.თუმცა, საკითხავია, საიდანუნდამოიპოვოსსასამართლომეს დაუწერელიწესები? მხოლოდგანსასჯელისჩვენებით?თუკიიგიიტყუებაანდუმილისუფლებასიყენებს? გამოდგებაამშემთხვევაშიმტკიცებულებადნაცნობ-მეზობლებისაზრიამსაკითხზე? ეს ის მთავარი პრობლემაა, რომლისგადაწყვეტისგზაარარსებობს.[56]

აქტიურიმოქმედებაქურდულისამყაროსმიზნებისგანსახორციელებლადგულისხმობსისეთიქმედებებისჩადენას, როგორიცაადაშინება, მუქარაიძულება, ქურდულიგარჩევა, დანაშაულისჩადენა,პირებისგამოძებნადამათიწაქეზებადანაშაულისკენ, იმობიექტისმოძებნა,საიდანაცშეიძლებაქონებისამოღებადაა.შ. დანაშაულიდამთავრებულიაქურდულისამყაროსაღიარებასთანერთადერთ-ერთიქმედებისჩადენისთანავე (მაგალითად, მუქარისქურდულიგარჩევისდასხვა) დამნიშვნელობაარაქვს,მიაღწიათუარაქურდულისამყაროსწევრმაამსამყაროსმიზანს (სარგებლისმიღებას).

როდესაცქურდულისამყაროსწევრიჩაიდენსკონკრეტულდანაშაულსამსამყაროსმიზნის განსახორციელებლად, მისიქმედებაუნდადაკვალიფიცირდესდანაშაულთა ერთობლიობით. მაგალითად, თუმანგაქურდაბანკი,ქმედებაუნდადაკვალიფიცირდესქურდობითა (სსკ-ის 177 -ემუხ. მე-2 ნაწ. „ბ“ პუნქ.) დაასევე 223[1]-ე მუხლის პირველინაწილით.

---

[56]ლეკვეიშვილი, მზია/თოდუა, ნონა/მამულაშვილი, გოჩა -სისხლისსამართლისკერძონაწილი, წიგნიპირველი. მე-4 გამოცემა, „მერიდიანი“, თბილისი, 2011, გვ. 530-531.

აქვეუნდააღინიშნოს,რომსაკითხისამგვარიგადაწყვეტაარარისსაკმარისი, რადგანაცგამოდის,რომერთიდაიგივექმედებისათვის (ამშემთხვევაშიქურდობას) პირი ორჯერისჯება: 177-ემუხლითდა223[1]მუხლებით,რადგანქურდულისამყაროსწევრობისობიექტურიმხარისერთ-ერთიაუცილებელინიშანი (აქტიურიმოქმედებაქურდულისამყაროსმიზნებისმისაღწევად), ამშემთხვევაშისწორედქურდობისჩადენაშიგამოიხატა.[57]

სუბიექტურიმხრივ,სსკ-ის 223[1]-ემუხლი, განზრახიდანაშაულია. უფრო კონკრეტულად,მისიჩადენაშესაძლებელიამხოლოდპირდაპირიგანზრახვით. პირსგაცნობიერებულიაქვს, რომაღიარებსქურდულსამყაროს, არსისწორედამსამყაროსწევრიდაასევეგაცნობიერებულიაქვს, რომჩადისსხვადასხვამართლსაწინააღმდეგოქმედებებს. პირდაპირგანზრახვასთანერთადაუცილებელიასპეციალურიმიზანი. კერძოდქურდულისამყაროსწევრისმოქმედებამიმართულიუნდაიყოსქურდულისამყაროსწევრებისათვისანსხვაპირებისათვისსარგებლისმიღებისკენ. „ორგანიზებულიდანაშაულისადარეკეტისშესახებ“კანონისმე-3მუხლისთანახმად, კანონიერიქურდიარისქურდულისამყაროსწევრი,რომელიცქურდულისამყაროსსპეციალურიწესებისშესაბამისად,ნებისმიერიფორმით,მართავსან/დაორგანიზებასუწევსქურდულსამყაროსანპირთაგარკვეულჯგუფსმართვაშიან/დაორგანიზებაშიქურდულისამყაროსსპეციალურიწესებისშესაბამისად.[58]

სწორედესარისამსაკითხისმთავარიპრობლემა, მტკიცებისსაკითხი, მტკიცებულებებისმოპოვებისპრობლემურობა,

---

[57]ლეკვეიშვილი, მზია/თოდუა, ნონა/მამულაშვილი, გოჩა -სისხლისსამართლისკერძონაწილი, წიგნიპირველი. მე-4 გამოცემა, „მერიდიანი“, თბილისი, 2011, გვ.532.
[58]ლეკვეიშვილი, მზია/თოდუა, ნონა/მამულაშვილი, გოჩა -სისხლისსამართლისკერძონაწილი, წიგნიპირველი. მე-4 გამოცემა, „მერიდიანი“, თბილისი 2011, გვ.532-533.

რადგანარარსებობსარანაირიდაწერილი „ქურდულიკანონები“ „ქურდულიწესები“ რომლისმიხედვითაცსასამართლოსისტემასშეეძლებოდაემსჯელაკონკრეტულიპირის (ბრალდებულის) ბრალეულობა/არაბრალეულობისსაკითხზე. ქურდულიწესებიესიგივე „ქურდულსამყაროში“ აღიარებულიდაუწერელიკანონებია, რომელიცმხოლოდმათისამყაროსთვისარისცნობილი. მტკიცებულებებისნაკლებობაანსაერთოდარარსებობახშირშემთხვევაშიიწვევსდაკავებული „კანონიერიქურდის“ გათავისუფლებას.

3. სასამართლოპრაქტიკისმიმოხილვადაანალიზი

არსებულვითარებაში,ცხადია, დროულიიყოსაქართველოსპარლამენტისმიერ„ორგანიზებულიდანაშაულისადარეკეტისშესახებ“კანონისმიღება, რომლისსაფუძველზეცკრიმინალიზებულიქნა„ქურდულისამყაროს“წევრობადა„კანონიერიქურდობა“. აღნიშნული კანონისმიხედვითკანონიერიქურდიარისქურდულისამყაროსწევრი, რომელიცქურდულისამყაროსსპეციალურიწესებისშესაბამისადნებისმიერიფორმითმართავსან/დაორგანიზებასუწევსქურდულსამყაროსანპირთაგარკვეულჯგუფს. მაშასადამე, კანონიერიქურდობაგამოიხატებაქურდულისამყაროსანპირთაჯგუფისმართვაშიან/დაორგანიზებაში. ესკიკონკრეტულმოქმედებასგულისხმობს, რომელიცმტკიცებისსაგანსშეადგენს. კანონიერიქურდობისწინააღმდეგბრძოლისსამართლებრივსაშუალებასშორისუმნიშვნელოვანესიადგილიუკავიასისხლისსამართლისნორმებს, სისხლისსამართლისნორმებისრეალიზაციას, მნიშვნელოვანინსტრუმენტსკისასამართლოპრაქტიკაწარმოადგენს.

სასამართლოპრაქტიკა, მითუმეტესორგანიზებულიდანაშაულობისწინააღმდეგ, დიდიინტერესისსაგანია, როგორციურიდიულიპრაქტიკის, ისემეცნიერებისთვალსაზრისით.[59]

დროთა განმავლობაში სასამართლო პრაქტიკამ „ორგანიზებული დანაშაულისა და რეკეტის შესახებ“ საქართველოს კანონის გარკვეული ხარვეზები გამოავლინა და ცალსახად მიანიშნა აღნიშნული კანონის არაეფექტიან და ბუნდოვან ჩანაწერებზე.[60]

ქვემოთმოცემულისაქმისშესწავლითნათელიხდება, რომხშირადსასამართლოებისწორადაფასებენსაქმისმასალებსდაბრალდებიდანამორიცხავენიმმონაკვეთს, რაცუტყუარადარაადადასტურებული. ამისმაგალითადგამოდგებამ. ტ-სსაქმე.[61]მ. ტ-სწარდგელიჰქონდაბრალდებასსკ-ის 178-ემუხლის მე-2ნაწილის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით, 181-ემუხლის მე-2 ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით, 151-ემუხლითადა 223¹-ემუხლისპირველინაწილითგათვალისწინებულიდანაშაულებისჩადენაში.

სისხლისსამართლისსაქმისგაცნობამმიგვიყვანაიმდასკვნამდე, რომსასამართლომმხარეთამიერწარდგენილიმტკიცებულებებისუშუალოგამოკვლევის ადაშესწავლისსაფუძველზე, მტკიცებულებათაარარსებობისგამოსწორადმოუხსნამ.ტ-სბრალდებაისეთიდანაშაულებისჩადენაში, როგორიცააძარცვა, გათვალისწინებულისსკ-ის 178-ემუხლის „ბ“ და „გ“ ქვეპუნქტებით (ძვ. რედაქციით) დაგამოძალვა,გათვალისწინებულისსკ-ის 118-ემუხლის მე-2ნაწილის „ბ“ ქვეპუნქტით, რაცუდაოდმისასალმებელია. ამასთანავე, საინტერესოა,

---

[59]მამულაშვილი, გოჩა/გორაშვილი, გიორგი - ქურდულისამყაროსწევრობისადაკანონიერიქურდობისწინააღმდეგმიმართულისასამართლოპრაქტიკის ანალიზი,ნაწილიპირველი,უფასო გამოცემა, თბილისი 2012. გვ. 575.

[60]ცანავა, ლანა- “ქურდულისამყაროს” წინააღმდეგბრძოლისსფეროშიარსებულიგამოწვევებიდამისისისხლისსამართლებრივიასპექტებისაქართველოში,სამეცნიერო ჟურნალი #1,პოლიცია და უსაფრთხოება. თბილისი 2018. გვ. 18.

[61]თბილისისსაქალაქოსასამართლოსგანაჩენისაქმე #1/4414-06. 6.11.2006.

რამდენადსწორადცნესმ.ტ.დამნაშავედსსკ-ის 223[1]-ემუხლისპირველინაწილით (ქურდულისამყაროსწევრობა) გათვალისწინებულმართლსაწინააღმდეგოქმედებაში. გადავხედოთსისხლისსამართლისსაქმეშიარსებულმტკიცებულებებს. ერთ-ერთასეთმტკიცებულებადგვევლინებადაზარალებულე.გ-სმიერწინასწარიგამოძიებისსტადიაზემიცემულიჩვენება, რომელიცშემდეგგამოქვეყნებულიქნასასამართლოგამოძიებისდროს, რამდენადაცე.გ.არგამოცხადდასასამართლოსხდომაზესაზღვარგარეთყოფნისგამო.

ჩვენებაშიე. გ. აბობს, რომ „2006 წლის 4 იანვარსმისკუთვნილმაღაზიაშიმივიდამეზობლადმცხოვრებიმ. ტ.ი, რომელმაცმუქარითუთხრამას, რომსჭირდებოდამისიავტომანქანანარკოტიკებისმისატანადე.წ. „ძველიბიჭებისთვის“ რაზეცმანუარიგანაცხადა. აღნიშნულზეკიმ.ტ-შვილიდაემუქრადაუთხრა,რომიცოდასადაცაჩერებადაავტომანქანასდამაინცწაიყვანდა - მოპარავდა. 2006 წლის 17 იანვარსმისმაღაზიაზეგანხორციელდაყაჩაღურითავდასხმა, რისშედეგადაცდაახლოებითმეორე, მესამედღესდაურეკამ. ტ-შვილმადაუთხრა, რომესცოტაიყოდაიმაზეუარესიმოუვიდოდა. მოითხოვდამისგან, პოლიციიდანგანცხადებაგამოეტანა, თორემსახლშილიმონკასშეუგდებდადააფეთქებდა. იგიასევეემუქრებოდა, რომმალეგახდებოდა „კანონიერიქურდი“ დათუყოველთვეარგადაუხდიდა 100 აშშდოლარს, ასევეარათხოვებდამანქანას, როცამასდასჭირდებოდა, იგიაუმტვრევდამაღაზიას, მანქანასდა „ქურდულისამყაროსწევრობის“ ბრალდებისგამყარებადაზარალებულისმიერაღნიშნულიჩვენებითბევრკითხვასბადებს. ჯერერთი,ქურდულისამყაროსწევრადგახდომისმსურველიპიროვნებამეტნაკლებადიცნობსქურდულტრადიციებს, მისდამიწაყენებულმოთხოვნებსდაასეთიპიროვნებაარგაუმხელსმოქალაქესთავისდანა

შაულებრივგანზრახვას, რომ „ავტომანქანითძველიბიჭებისთვისნარკოტიკებიუნდამიიტანოს“ იმიტომ, რომასეთიქმედებითფაქტობრივადამხელსსაკუთართავსაცდაე.წ. „ძველბიჭებსაც“ (ისიცგასათვალისწინებელიარომესფაქტიარხდებაიმდროსროცასაქართველოშიკრიმინალები,თავისუფლადპარპაშებდნენდაარაფერსერიდებოდნენ.პირიქით, ესხდებაიმდროს, როცაქურდულსამყაროსმიმართსერიოზულიბრძოლაიყოგამოცხადებული). მეორეცმხოლოდპირისსურვილი, გახდეს „კანონიერიქურდი“ არარისსაკმარის, იმისათვის, რომპიროვნებაშერაცხულიყო „ქურდულისამყაროსწევრად“.

თუსასამართლომდაზარალებულიე.გ-ანისჩვენებამიიღოსარწმუნოდ, მაშინსწორედამჩვენებისშინაარსიდანგამომდინარე, ძნელიაგაკეთდესდასკვნა, რომმ.ტ. „ქურდულისამყაროსწევრობას“ მიიჩნევდესავტორიტეტულად, იბრალებდესმისწევრობას. ამიტომმისიგანცხადებათავისთავადუტყუარადარაფერსარადასტურებს, თუმცაეჭვისსაფუძველინამდვილადარის.

რაცშეეხებამოწმისსახითდაკითხულე.გ-სდისა.გ-სჩვენებას, იგინაწილობრივემთხვევამისიდისნაამბობს. ასემაგალითად, იგიაცხადებს: „მთელმაგლდანმაიცის, რომკანონიერიქურდობაუნდოდადამათთანტრიალებდა, „ძველიბიჭიადაკორპუსისმაყურებელია“... „ქურდობისმერემისმამეგობრებმაჩამოხსნესჟალუზები, მერეერთსუთქვიაჩემსდასთანმაღაზიაში, გვარისახელიარვიცი, რომხუთივევიყავითბინაშიო“. ესაამოწმისმიერმიცემულიჩვენება, რომელიცმოკლებულიაფაქტობრივმასალებს. მოწმემმიცემულიჩვენებასარწმუნორომგახადოს, საუბრობს, რომ:

„ქურდობისფაქტშირომმ. ტ.ერია,ჩემსდასუთხრამეზობელმან-მ, რომლისგვარიცარვიცი“.

გამოძიებისორგანოარდაინტერესდამეზობელნ-თიდაარდაუდგენიამისიპიროვნება, თუმცაღამისიდადგენაარცთუისედიდსირთულესწარმოადგენდა. გამოძიებისამხარვეზისგამოსწორებასსასამართლოგამოძიებისდროსშეეცადადამცველ იზ. რ., რომელმაცსასამართლოსწინაშეწარადგინაშუამდგომლობადამატებითიმოწმისსახითმე ზობელნ. ი-სდაკითხვისთაობაზე, მაგრამპროკურორიარდაეთანხმაშუამდგომლობასდა,შესაბამისად,სასამართლოსხდო მისთავმჯდომარემაცარდააკმაყოფილაშუამდგომლობაიმმოტივით, რომნ.ი-სდაკითხვასგანსასჯელისადმიწარდგენილბრალდებასთანდასაქმესთანკავშირიარააქვს.

სასამართლოგამოძიებისდროსპროკურორისშუამდგომლობით, ბრალდებისდამატებითიმოწმისსახითდაიკითხაგლდანი-ნაძალადევისსასამართლოსმეორეგანყოფილებისსაუბნოქვეგანყოფილებისუბნისუფრ ოსიინსპექტორი, რომლისჩვენებაცშემდეგიშინაარსისაა: „თვითონდაკავებისას (საუბარიამ.ტ-ზე) არაერთხელგანაცხადა, რომდაბადებულიაქურდადდასურსრომგამოვიდესე.წ. „კანონიერიქურდი“. ურთიერთობაჰქონდაკრიმინალურსამყაროსთანდამათწარმომადგენლებთან „ჟამგარიანთან“, „ჯობორიასთან“, განსასჯელიუბანშიგარკვეულიკრიმინალურიავტორიტეტითსარგებლობდადამეზობლე ბსეშინოდათდავერაფერსამბობდნენ.დამცველისშეკითხვაზეკიიგივემოწმეპასუხობს, რომ „მ. ტ.მეარდამიკავებია, განყიფილებაშითქვაროდესაცმიიყვანეს, რომქურდადარისდაბადებული. განყოფილებაშითქვარაცმემოვისმინე, კონკრეტულად, ქურდობამინდაო“.

სასამართლოპრაქტიკისანალიზიდანირკვევა, რომე.წ. „კანონიერიქურდებისთვის“ სისხლისსამართლებრივიპასუხისმგებლობისდაკისრება, სამართლებრივადრთულამოცანასწარმოადგენს. ესარცარისგასაკვირი, ვინაიდანორგანიზებულიდანაშაულობისწინააღმდეგბრძოლა, მსოფლიოსამართლებრივპრაქტიკაშიუდიდესძალისხმევასთანაადაკავშირებული. ორგანიზებულიდანაშაულისწინააღმდეგსამართლებრივისაშუალებითბრძოლანორმატიულიაქტებისადასასამართლოპრაქტიკისგანდიდმოქნილობასდაეფექტურობასმოითხოვს, რადგანორგანიზებულიდანაშაულობაარისმუდმივადცვლადი, გარემოპირობებსმორგებულიმოვლენა. აქედანგამომდინარე, ორგანიზებულიდანაშაულობისძირითადიბირთვის, ქურდულიკრიმინალურიორგანიზაციის, წინააღმდეგბრძოლაშიმიღწეულიწარმატებამითუფროდიდმნიშვნელობასიძენსისეთიპატარაქვეყნისთვის, როგორიცსაქართველოა.

როგორცზემოთიყოაღნიშნული, ქურდულიკრიმინალურიორგანიზაციაერთიანიდარჩამთელპოსტსაბჭოურსივრცეშიდამასთანდაპირისპირებასამართლებრივისაშუალებითმოცემულეტაპზეპოსტსაბჭოთარესპუბლიკებიდანმხოლოდსაქართველომგანახორციელა.[62]

2017 წლის 12 ივლისსვ. ხ. დააკავესკანონიერიქურდობის ბრალდებით, რაცგამოიხატაშემდეგში: ვ. ხ. 2012 წელს„მონათლეს“კანონიერქურდად. იგიცნობსდააღიარებსქურდულსამყაროს, ეთანხმებამისმიზნებს, თავისიცხოვრებისწესითსაჯაროდგამოხატავსქურდულისამყაროსმხარდაჭერას. მასყოველდღიურცხოვრებაშიაქტიურიური ურთიერთობააქვსქურდულისამყაროსწევრებთან.

---

[62]თბილისისსაქალაქოსასამართლოსგანაჩენისაქმე #1/4414-06. 6.11.2006

იგიასევეაქტიურადმოქმედებსქურდულისამყაროსმიზნებისგანსახორციელებლად, მონაწილეობსქურდულგარჩევებსადასპეციალურიწესებისშემუშავებაშიქურდულისამყაროსთვისსარგებლისმიღებისმიზნით.

თბილისისსაქალაქოსასამართლოსსისხლისსამართლისსაქმეთაკოლეგიის 2017 წლის 7 ნოემბრისგანაჩენითვ.ხ. ცნობილიქნაუდანაშაულოდდაგამართლდასაქართველოსსსკ-ის 223[1]-ემუხლისმე-2 ნაწილითწარდგენილბრალდებაში. განაჩენისააპელაციოწესითგაასაჩივრაბრალდების მხარემ,რომელმაცმოითხოვაგამამართლებელიგანაჩენისგაუქმებადამისნაცვლადგამა მტყუნებელიგანაჩენისდადგენა, შემდეგგარემოებათაგამო: საქმეშიწარმოდგენილიამტკიცებულებათაერთობლიობა, კერძოდ, მოწმეების - გ. შ-ს, მ. ბ-ს, ი. თ-სჩვენებებიდარუსულივებ-გვერდისდათვალიერებისოქმი, სადაცრუსულენაზემითითებულიაკანონიერიქურდები, თავიანთიქურდულიზედმეტსახელებით, ჩამონათვლისთარიღითადასასჯელისმოხდისწლებით, რაცსაკმარისიაგამართლებულვ. ხ-სდამნაშავედცნობისათვის.

საკასაციოპალატასრულადიზიარებსპირველიდასააპელაციოინსტანციისსასამართლოებისმოტივაციასვ. ხ-სსაქართველოსსსკ-ის 223[1]-ემუხლისმე-2 ნაწილითწარდგენილბრალდებაშიუდანაშაულოდცნობისშესახებ.კერძოდ, „ორგანიზებულიდანაშაულისადარეკეტისშესახებ“ საქართველოსკანონისმე-3 მუხლისთანახმად, კანონიერიქურდიარისქურდულისამყაროსწევრი, რომელიც, ქურდულისამყაროსსპეციალურიწესებისშესაბამისად, ნებისმიერიფორმითმართავსან/დაორგანიზებასუწევსქურდულისამყაროსანპირთაგარკვეულჯგუფს. ქურდულისამყაროსორგანიზებანიშნავსპირთაერთობისჩამოყალიბებას, კერძოდ, წევრებისგამოძებნასადაგადმობირებას, სპეციალურიწესებისდადგენას, ანსხვისმიერდადგენილიწესებისაღიარებას,

მათგაცნობასქურდულისამყაროსწევრებისათვის, მათგანპირობისმიღებას, რომდაემორჩილებიანამწესებსდაა. შ.

რაცშეეხებაქურდულისამყაროსმართვას, იგიგამოიხატებაცალკეულიდავალებისმიცემაშიამსამყაროსწევრებისათვის, კონკრეტულიდანაშაულისხელმძღვანელობაშიდაა. შ.კანონიერმაქურდმაშეიძლებამართოსარამარტოქურდულისამყარო, არამედპირთაგარკვეულისხვაჯგუფებიც, რომლებსაცარუღიარებიათქურდულისამყაროდაარცმისიწევრებიარიან, მაგრამშეიძლება, საშველადმიმართესკანონიერქურდსანკანონიერქურდიიძულებისადამუქარისგამოყენებითახერხებსმათმართვას.კანონიერიქურდობისათვისსისხლისსამართლებრივიპასუხისმგებლობისდასაკისრებლად,უნდადადგინდეს, რომპირიმოქმედებდა (მართავდაან/დაორგანიზებასუწევდაპირთაწრეს) სწორედქურდულისამყაროსსპეციალურიწესებისშესაბამისად.

საკასაციოპალატამმიაჩნია, რომბრალდებისმხარისსაჩივარიუნდადაკმაყოფილდესნაწილობრივშემდეგგარემოება თაგამო:მხოლოდისფაქტი, რომვ. ხ., ოპერატიულიდაინტერნეტვებ-გვერდზემითითებულიინფორმაციისთანახმად, მიჩნეულიაკანონიერქურდად, არარისსაკმარისიაღნიშნულიმუხლითპირისმსჯავრდებისათვის. კანონისმიხედვით, აუცილებელია, პირსდაუმტკიცდესკონკრეტულიმოქმედებებისგანხორციელება - პირთაგარკვეულიწრისმართვაან/დაორგანიზება, რაცსათანადომტკიცებასსაჭიროებს. განსახილველშემთხვევაშიბრალდებისმხარესარწარმოუდგენიამტკიცებულებებივ. ხ-სმიერქურდულისამყაროსანპირთაგარკვეულიჯგუფისმართვისან/დაორგანიზებისშესახებ, ქურდულისამყაროსსპეციალურიწესებისშესაბამისად. მოწმეების - გ. შ-ს, მ. ბ-ს, ი. თ-სჩვენებებითდასტურდებამხოლოდისფაქტი,

რომმათგააჩნიათოპერატიულიინფორმაციავ. ხ-სკანონიერიქურდობისშესახებ, მაგრამინფორმაციარაცდაადასტურებდაამპირისქურდულისამყაროსწევრობასან/დამისკანონიერქურდობას, არაქვთ.

რაცშეეხებაბრალდებისმხარისმითითებასინტერნეტგვერდ „www.primecrime.ru-ს" დათვალიერებისშედეგადმიღებულინფორმაციაზე, ვერცაღნიშნულიჩაითვლებავ. ხ-სბრალდებისდამადასტურებელმტკიცებულებად, ვინაიდანუცნობიარაწყაროებსეყრდნობაიგი, რაცსაეჭვოსხდისმისსანდოობასადაავთენტურობას.საქართველოსკონსტიტუციისმე-40 მუხლისმე-3 ნაწილისთანახმად, გამამტყუნებელიგანაჩენიუნდაემყარებოდესმხოლოდუტყუარმტკიცებულებებს. ყოველგვარიეჭვი, რომელიცვერდადასტურდებაკანონითდადგენილიწესით, უნდაგადაწყდესბრალდებულისსასარგებლოდ.[63]

თავიV. ორგანიზებულიდანაშაულობისფორმებისაზღვარგარეთისქვეყნებში

1. იტალიურიმაფია და მისი სახეები

1.1. სიცილიური „კოზანოსტრა"

„კოზანოსტრა" ითარგმნება, როგორც „ჩვენისაქმე". ასეეწოდებოდაპირველმაფიას, რომელსაცსაფუძველიოჯახურმაკლანებმაჩაუყარეს. სიცილიურმაბანდებმაშექმნესმოდელი, რომელიცშემდეგმაფიოზურმადაჯგუფებებმამთელიმსოფლიოსმასშტაბითგადაიღეს.

[63]საქართველოსუზენაესისასამართლოს განაჩენისაქმე#2კ-372აპ.-18. 30.11.2018

სიცილიაშიისინიმძლავრძალად 1800-იანწლებშიჩამოყალიბდნენ, მოგვიანებითკიდევუფროგაძლიერდნენ.

„კოზანოსტრა“ცნობილიათავისიღირსებებისკოდექსით, რომელსაც „ომერტა“ეწოდებადარომელიცაბსოლუტურლოიალობასმოითხოვს. დამსმენებსწამებადასიკვდილი, მათახლობლებსადანათესავებსკიდასჯაემუქრებოდათ.სიცილიურიმაფიისწევრებსკომერციიულიდავებისდასაქონლისმოპარულიპარტიებისმოსაძებნადდღესაცმიმართავენ, რადგანმათი „მომსახურება“ სასამართლომექანიზმზესწრაფბერკეტადმიაჩნიათ.

აშშ-ში „კოზანოსტრა“ ცნობილიგახდარეკეტითადასხვაქალაქების, ჩიკაგოსდანიუ-იორკისდაჯგუფებებთანშეტაკებებით. 1920-იანწლებშიისამერიკაშიმშრალიკანონისდროსსპირტიანისასმელითვაჭრობდა.კოზანოსტრასმთავარიშემოსავლისწყაროჰეროინია.

ზოგიერთიმაფიოზურიიტალიურიორგანიზაციაუცხოეთშისაქმიანობსდაარანაკლებსასტიკი, ჩინური, რუსული, ალბანურიდასხვაქვეყნებისმაფიოზურიბაზებისკონკურენტია.ზოგჯერისინიკოორდინირებულადაცმუშაობენ. „კოზანოსტრამ“ არამხოლოდიტალიის, არამედამერიკისშეერთებულიშტატებისპოლიტიკაშიცშეაღწია.

ამერიკისგამოძიებისფედერალურიბიუროს(FBI) ინფორმაციით, დღეისათვის „კოზანოსტრა“ დასამისხვამსხვილიმაფიოზურიდაჯგუფება („კამორა“, „საკრაკორონაუნიტა“ და „ნდრანგეტა“) 25 ათასიწევრისაგანშედგება. მათთანდაკავშირებულიადამიანებისრიცხვიმსოფლიოში 250 ათასია.

იმ პერიოდში, როდესაც „კოზანოსტრას“ნათლიმამასალვატორერიინახელმძღვანელობდა, დაჯგუფებაფაქტობრივადსაომარმდგომარეობაშიიყოიტალიურსახელმწიფოსთან.

რიინა 1993 წელსპალერმოშიდააპატიმრესდასამუდამოპატიმრობამიუსაჯეს. ის 2017 წლისნოემბერშიციხეშიგარდაიცვალა.

„კოზანოსტრამ“ ევროკავშირისზოგიერთეკონომიკურპროექტშიცშეაღწია. სპეციალისტებისთქმით, ახლა „კოზანოსტრა“ სახელმწიფოსმიერდაფინანსებულიმიგრანტებისღამისგასათევი ადგილებისმფარველობითაადაკავებული. მაგრამმიგრანტებისზოგიერთიბანდამაფიასთანკონკურენციასცდილობსისეთსფეროებში, როგორიცაა, მაგალითად, პროსტიტუცია.

1.2. ნეაპოლური „კამორა“

ნეაპოლსადაკაზერტეში „კამორას“კლანებშიდაახლოებით 4500 ადამიანია. მათისაქმიანობისმთავარისფერონარკოტიკებია. ბანდისწევრებიგანსაკუთრებულადსასტიკებიარიან. ისინიფულსსძალავენსამშენებლოფირმებს, კომპანიებს, რომლებიცტოქსიკურნარჩენებსმარხავენ, ასევეტანსაცმლისმწარმოებლებს, მათშორისსახელოსნოებს, რომლებშიცდიდწილადჩინელებიმუშაობენდაპოპულარულიბრენდებისტანსაცმლისყალბასლებსქმნიან.

„კოზანოსტრასგან“განსხვავებით „კამორასა“ და „ნდრანგეტას“ იერარქიანაკლებადმკაცრია, ლიდერებიბევრადახალგაზრდები, ხოლოსაქმიანობაუფროსასტიკი. სპეციალისტებისთქმით,

დღეისათვისესორიდაჯგუფება „კოზანოსტრაზე“ უფროძლიერიადაპოლიტიკაშინაკლებადჩართული.

„კამორას“ნარკომოვაჭრეთაგანტოტვილიქსელიესპანეთშიცმუშაობს, მაგრამსინდიკატისცენტრიყოველთვისნეაპოლისღარიბრაიონებშია. „კამორას“ კლანებისსტრუქტურაში, ტრადიციულად, მნიშვნელოვანროლსთამაშობენქალები, რომლებიც, როგორცწესი, ასრულებენკურიერების, ასევე „ბუღალტრების“ როლებსდაკლანისწევრებსფულსგადასცემენ.[64]

1.3. კალაბრიული „ნდრანგეტა“

კალაბრიაიტალიიერთ-ერთიყველაზეღარიბირეგიონია, რომელიცპროვინციასიცილიისმეზობლადმდებარეობს, ხოლო „ნდრანგეტე“ შეიქმნა, როგორც „კოზანოსტრას“ ერთ-ერთიგანშტოება.

FBI-ისშეფასებითდღეისათვის „ნდრანგეტას“დაახლოებით 6 ათასიწევრიჰყავს. დაჯგუფება,რომლისსაქმიანობაცკოკაინისკონტრაბანდაა,პირდაპირკავშირშიამექსიკურდაკოლუმბიურბანდებთან. ზოგიერთიგათვლით, „ნდრანგეტა“ ევროპაშიკოკაინითვაჭრობის 80%-საკონტროლებს.ამდაჯგუფებისგავლენაიტალიისჩრდილოეთზეცვრცელდება, ისაკონტროლებსკრიმინალურიბიზნესისნაწილსტურინისშემოგარენში.[65]

2. იტალიურიკანონმდებლობამაფიასთანმიმართებაში

[64]Laurence Peter, BBC News, Italian mafia: How crime families went global,28 January 2018https://www.bbc.com/news/world-europe-42794848

[65]Laurence Peter, BBC News, Italian mafia: How crime families went global,28 January 2018https://www.bbc.com/news/world-europe-42794848.

ყველაზე მნიშვნელოვანი ანტიმაფიური კანონების მიღება იტალიაში დაკავშირებული იყო მაფიის მხრიდან სახელმწიფო ინსტიტუტებისა და თანამდებობის პირების წინააღმდეგ თავდასხმებთან. 1982 წლის სისხლის სამართლის კოდექსის 416-ე bisმუხლის შემოღება, რომელმაც ახალი დანაშაულის, მაფიის ტიპის დანაშაულებრივი ორგანიზაციების შექმნა შემოიღო, დაუკავშირდა მაფიის მხრიდან პარლამენტის წევრ ლა ტორესა და გენერალ დალა ჩიესას მკვლელობებს. აღნიშნულის გამო ამ კანონს ხშირად ტორეს კანონსაც უწოდებდნენ.[66]

იტალიის სისხლის სამართლის კოდექსის 416-ე bis მუხლის თანახმად, კრიმინალური ორგანიზაცია მიიჩნევა მაფიის ტიპის ორგანიზაციად, როდესაც მისი

წევრები დაშინების ძალით, ასევე, მორჩილების პირობებითა და დუმილზე შეთანხმებით ჩადიან დანაშაულებს, რათა პირდაპირ ან არაპირდაპირ შეძლონ ბიზნესის მართვა ან ნებისმიერი სხვა ფორმით მისი გაკონტროლება,მოიპოვონ ტენდერების, ნებართვის გაცემის, საჯარო სერვისების განხორციელების უფლება, მიიღონ უკანონო უპირატესობები და შემოსავალი საკუთარი ან სხვების სასარგებლოდ, ხელი შეუშალონ ხმის თავისუფალ მიცემას არჩევნებში, ან უკანონოდ მოიპოვონ ხმები საკუთარი თავისა თუ სხვებისთვის. მაფიის ტიპის ორგანიზაციისადმი კუთვნილება საკმარისია პირის პასუხისგებაში მისაცემად.[67] 416-ე bis მუხლის მიღების შემდეგ შესაძლებელი გახდა სისხლისსამართლებრივი პასუხისმგებლობის დაკისრება თავად მაფიასთან კუთვნილების ფაქტის დამტკიცების შემთხვევაში, მაშინაც კი, როცა ამ თუ იმ

---

[66]Spina Antonio., The Fight Against The Italian Mafia, The Oxford Handbook of Organized Crime, edited byPaoli L., გვ. 593.

[67]Spina Antonio., The Fight Against The Italian Mafia, The Oxford Handbook of Organized Crime, edited byPaoli L., გვ.593.

დანაშაულის ჩადენის ან მასში მონაწილეობის ფაქტის დამტკიცება ვერ ხერხდება არასაკმარისი მტკიცებულებების გამო.[68]

იტალიის სისხლის სამართლის კოდექსის 416-ე მუხლი უკვე ითვალისწინებდა პასუხისმგებლობას იმ პირებისათვის, რომლებიც 3 ან მეტი პირის შემადგენლობით ქმნიან დანაშაულებრივი საქმიანობის განმახორციელებელ ორგანიზაციებს ან მონაწილეობენ მასში.ძირითადი სხვაობა 416-ედა 416-ე bis მუხლებს შორის მდგომარეობს იმაში, რომ 416-ე მუხლის შემთხვევაში საჭიროა ორგანიზაციის უკანონო საქმიანობის მტკიცება, მაშინ როდესაც 416-ე bis მუხლის სემთხვევაში საკმარისია პირის მაფიისადმი კუთვნილების დადგენა.[69]

იტალიაში ასევე საკანონმდებლო ცვლილებები განხორციელდა მაფიის წინააღმდეგ საგამოძიებო მეთოდების გაძლიერების თვალსაზრისითაც. ამასთან, მაფიის წინააღმდეგ ბრძოლა წარიმართა არამხოლოდ ამ დანაშაულების ეფექტიანი დევნისა და გამოძიების კონტექსტში, არამედ დანაშაულების თავიდან აცილების მიზნითაც.[70]

3. იაპონური„იაკუძა“

რამდენიმე საუკუნის წინ ბატონების გარეშე დარჩენილი სამურაები მცირერიცხოვან ბანდებად გაერთიანდნენ და ჯერ მოგზაურებსა და ვაჭრებს ძარცვავდნენ, მერე კი ქალაქებისა და სოფლების აოხრება დაიწყეს. ყოფილი სამურაებს ბრძოლა ჩხუბისთავებმა, ბანქოს მოთამაშეებმა და ჯიბის ქურდება გამოუცხადეს და გამარჯვებაც

---

[68]Итальянское антимафиозное законодательство: ношество и результаты <http://sartraccc.ru/i.php?oper=read_file&filename=Pub/enzolodato(8-06-05).htm> [15.09.2017].

[69]იხ.იქვე:Итальянское антимафиозное законодательство: ношество и результаты <http://sartraccc.ru/i.php?oper=read_file&filename=Pub/enzolodato(8-06-05).htm> [15.09.2017].

[70]Spina, Antonio., The Fight Against The Italian Mafia, The Oxford Handbook of Organized Crime, edited by Paoli L., გვ. 595-597.

მალე იზეიმეს, თუმცა მოსახლეობის სიხარული ხანმოკლე აღმოჩნდა, რადგან ახლა მათი მხსნელები იქცნენ მჩაგვრელებად.

სწორედ ახალჩამოყალიბებულმა მძარცველებმა და მძღოლებმა მიიღეს „მატი-იოკოს" სახელი. „მატი-იოკოსგან" განსხვავებით, „ტეკიას" წარმომადგენლები არა მოძალადეები, არამედ თაღლითები იყვნენ, რომლებიც ექიმბაშების სახელით დახეტიალობდნენ და მოსახლეობას ჯადოსნურ სამკურნალო ბალახს სთავაზობდნენ. შემდეგ კი ყოფილმა მკურნალებმა სტატუსი შეიცვალეს და მეწვრილმანეები, ანუ „ტეკია" დაიქირავეს. მათშეიმუშავეს პრინციპი „არ მოატყუებ, ვერ გაყიდი" და დიდ დაჯგუფებად გაერთიანდნენ. ძლევამოსილმა ბანდამ ბაზრებში წესრიგის დამყარებაც ითავა და მოვაჭრეებისგან ხარკის აკრეფა დაიწყო.

სწორედ „ტეკიას" რიგებში გაჩნდა ის იერარქიული სისტემა, რომლითაც დღემდე ხელმძღვანელობს თანამედროვე „იაკუძა". „იაკუძას" რიგებში კოლეგების მკვლელობაც მიღებულია და ხშირად კლანები ერთმანეთის წინააღმდეგ კამიკაძე-ქილერებსაც ქირაობენ. მართალია, „იაკუძას" საქმიანობა როგორც იაპონიაში, ისე მის საზღვრებს გარეთ მრავალფეროვანია, მაგრამ თითოეული კლანი მხოლოდ ერთ კონკრეტულ საქმეს კურირებს. იაპონიაში ძნელია ბიზნესის დაწყება „იაკუძას" უნებართვოდ. გარდა ამისა, „იაკუძას" ელიტა ჩაბმულია ქვეყნის პოლიტიკურ და ფინანსურ საქმიანობაში, აბანდებს ინვესტიციებს საერთაშორისო ბიზნესპროექტებში, მონაწილეობს მსხვილი კორპორაციების საქმიანობაში და ხშირად აქციონერების მაგივრად იღებს გადაწყვეტილებებს.

ტატუირება დიდიხანია იქცა მსოფლიოს მაფიოზურ ორგანიზაციების სამეტყველო ენად, რომლის მიხედვითაც შეიძლება ადამიანის ბიოგრაფიის წაკითხვა. იაპონიაში ტატუ დიდხანს ასოცირდებოდა მხოლოდ „იაკუძასთან", რადგან სწორედ მის წევრებს ჰქონდათ აჭრელებული ტანი ფერადი ნახატებითა და წარწერებით. „იაკუძას" საინტერესო რიტუალები აქვს.

„იაკუძა“ მრავალჯერ დახმარებია იაპონიის მოსახლეობას უბედურების დროს. ეს იყო მრავალი ომის დროს 20-ე საუკუნეში, ასევე დამანგრეველი მიწისძვრის დროს. იაკუძას ბრიგადები აგროვებდნენ დაჭრილებს, აწვდიდნენ საკვებს და ლტოლვილებს საკუთარ შტბშიც კი უშვებდნენ.[71]

[71]„იაკუძა“ იაპონიის კლანური ორგანიზაცია გამომც: კვირის პალიტრა.გამოც. თარიღი - 03.07.2017. ნახვის თარიღი (10.04.2019,) https://www.kvirispalitra.ge 18.06.2019

დასკვნა

აღნიშნულინაშრომიდანგამომდინარეშეგვიძლიადავასკვნათ, რომსაკანონმდებლოაქტებშითავმოყრილინორმებისერთობლიობა, რომელთადისპოზიციაშიცსაუბარია „ქურდულსამყაროსა“და „კანონიერქურდობაზე“,არარისსაკმარისიიმისათვის, რომჩავთვალოთთითქოსსრულყოფილიაესკანონიდაგადასინჯვა ან დახვეწაარსჭირდება. როგორცუკვენახსენები იყოაღნიშნულნაშრომში, დანაშაულიდროის მსვლელობასთანერთადიცვლებადავითარდება.აქედანგამომდინარე,უფრომეტიპრობლემებიჩნდებადასაჭიროაგადაიხედოსყველაის კანონი დანორმატიულიაქტი, რომელიც აღნიშნულ პრობლემატიკას ეხება. 2005 წლიდან მოყოლებულისაქართველომძალიანდიდწარმატებასმიაღწია „ქურდულსამყაროსთან“ბრძოლისთვალსაზრისით, მითუფრო,რომსაქართველოერთადერთიქვეყანააყოფილსოციალისტურისახელმწიფოებიდან, რომელმაცამკუთხითუზარმაზარირეფორმებიგაატარადადღესაცაქტიურადებრძვისაღიშნულდანაშაულს.

ცვლილებები შევიდა საქართველოს სისხლის სამართლის კოდექსშიც,[72] რაც განაპირობა სახელმწიფოში არსებულმა მძიმე კრიმინოგენურმა მდგომარეობამ. ქურდული სამყაროს წინააღმდეგ ბრძოლა სამართალდამცავი ორგანოების საქმიანობის ერთ-ერთი მთავარი პრიორიტეტი გახდა.

---

[72]საქართველოსსისხლისსამართლისკოდექსი, სსმ, 41(48), 13/08/1999.

კანონმდებელი ძალიან მონდომებულია ამ მუხლთან მიმართებაში და ცდილობს მინიმუმამდე დაიყვანოს ორგანიზებული დანაშაულის ერთ-ერთი სახის, „კანონიერი ქურდობისა“ და „ქურდული სამყაროს“ როლი სახელმწიფოში. ამას მოწმობს ბოლო დროს განხორციელებული საკანონმდებლო ცვლილებები, სადაც საუბარია „ქურდულ შეკრებაში“ მონაწილეობაზე, „ქურდული სამყაროს“ საქმიანობის მხარდაჭერაზე ან/და „ქურდული სამყაროს“ წევრისათვის/„კანონიერი ქურდისათვის“ მიმართვაზე ან მიმართვის შედეგად სარგებლის ან მატერიალური უპირატესობის მიღებაზე. კერძოდ, სისხლის სამართლის კოდექსს დაემატა შემდეგი მუხლები:

223^2 „ქურდულ შეკრებაში“ მონაწილეობა;

223^3 „ქურდული სამყაროს“ საქმიანობის მხარდაჭერა;

223^4 „ქურდული სამყაროს“ წევრისათვის/ „კანონიერი ქურდისათვის“ მიმართვა ან ამ მიმართვის შედეგად მატერიალური სარგებლის ან მატერიალური უირატესობის მიღება.

საკანონმდებლო პაკეტმა გააფართოვა იმ ქმედებათა ფორმები, რომლებიც დანაშაულად მიიჩნევა და სისხლისსამართლებრივ პასუხისმგებლობას ექვემდებარება.გამკაცრდა სისხლის სამართლის კოდექსის ის მუხლების სანქციებიც, რომლებიც ითვალისწინებს დასჯადობას ქურდული სამყაროს წევრობისა და კანონიერი ქურდობისათვის.კანონიერი ქურდობა გახდა განსაკუთრებით მძიმე კატეგორიის დანაშაული. ასევე შემოტანილ იქნა განსხვავებული მიდგომები, რის შედეგადაცქმედებებისდასჯადობა შესაძლებელიაჯერ კიდევ მომზადების ადრეული ეტაპიდან.[73]

---

[73]ახალი ამბების სააგენტო „რეგინფო“ - რაცვლილებებიშედისკანონმდებლობაში „ქურდულისამყაროს“ წინააღმდეგ, გამოქვეყნდა - 2018, 20 მარტი, სამშაბათი, 12:15. ნახვის თარიღი (14.06.2019).https://reginfo.ge/people/item/5861-ra-zvlilebebi-shedis-kanonmdeblobashi .

თუმცა, ვფიქრობ,განხილვასარექვემდებარებასაკითხიიმისთაობაზე, რომნაშრომშიდასახელებულიპრობლემები, იქნებაეს „კანონიერიქურდობის“ტერმინთან, ბრალდებისმტკიცებისსაკითხთანთუპასუხისმგებლობისდაკისრებასთანდაკავშირებით, ნამდვილადრეალურიადაფაქტიურადძალიანართულებსსასამართლოსისტემისეფექტ ურდამოქნილმუშაობას. დანაშაულისხასიათიდანგამომდინარე,სასურველია, კანონმდებელმამკაფიოდგანმარტოსნებისმიერისახისდეფინიცია, რათასათანადონორმაუფროსრულყოფილიდასაზოგადოებისთვისადვილად გასაგებიგახდეს.

გარდა აღნიშნულისა, ვთვლი, რომ საკანონმდებლო ცვლილებების განხორციელება უნდა მოხდეს არა მხოლოდ ამ კონკრეტული დანაშაულის წინააღმდეგ მიმართული საგამოძიებო მოქმედებების გაძლიერებითა და გამართვით, არამედ მისი თავიდან აცილებისა და ეფექტური პრევენციის მიზნითაც მაქსიმალური რესურსები უნდა დაიხარჯოს სახელმწიფოს მხრიდან.

დღევანდელიმონაცემებითორგანიზებულიდანაშაულის, მათშორის „კანონიერიქურდობისა“და „ქურდულისამყაროს“,წინააღმდეგბრძოლაშისაქართველოს ხელისუფლებამ დაქართულმამართლმსაჯულებამმნიშვნელოვანწარმატებებსმიაღწია. სახელმწიფოსმხრიდანაღნიშნულიმიმართულებითმთელირიგიღონისძიებებიგატარდა. ამცვლილებებისშესაბამისად „კანონიერიქურდების” დიდმანაწილმადატოვასაქართველოდანარჩენიკიდღემდეიხდისსასჯელსშესაბამისდაწ ესებულებაში.

გამოყენებულილიტერატურისნუსხა

1. გორაშვილი, გიორგი - ე.წ. კანონიერიქურდობისკრიმინოლოგიურიანალიზიდამოკლეისტორიულიექსკურსი. ავტორთაკოლექტივი: ნაჭყებიაგ., გორაშვილიგ., მამულაშვილიგ., თოდუან., გოგშელიძერ., სულაქველიძედ., დვალიძეი.). თბილისი. 2015.

2. გორაშვილი, გიორგი - დასჯადობა ქმედებისთვის თუ სოციალური სტატუსისთვის. თბილისი 2012,
3. გუროვი.ა./ რაიბინინი, ვ. / 1995.
4. ლობჟანიძე, გივი/ღლონტი, გიორგი. კანონიერი ქურდები საქართველოში: ისტორია და რეალობა. თბილისი 2004.
5. ლობჟანიძე, გივი - ორგანიზებული დანაშაულობა და ხელისუფლება: კანონიერი ქურდები (სისხლის სამართლებრივი და კრიმინოლოგიური ასპექტები). ქუთაისი 2009.
6. ლეკვეიშვილი, მზია/თოდუა, ნონა/მამულაშვილი, გოჩა -სისხლის სამართლის კერძო ნაწილი, წიგნი პირველი. მე-4 გამოცემა, „მერიდიანი“, თბილისი, 2011,

7. მორჩილაძე, აკა - „მესაიდუმლის ქამარი“. (თბილისი: ბაკურ სულაკაური, 2008).
8. მამულაშვილი,გოჩა/გორაშვილი გიორგი, ქურდული სამყაროს წევრობისა და კანონიერი ქურდობის წინააღმდეგ მიმართული სასამართლოო პრაქტიკის ანალიზი, ნაწილი პირველი.უფასო გამოცემა, თბილისი 2012.
9. ნადარეიშვილი, გიორგი - სახელმწიფოსა და სამართლის ისტორია. გამოც „ბონა კაუზა“. თბილისი 2002.
10. ნანეიშვილი,გიორგი - სამართლის ფილოსოფიის საკითხები. „თბილისის უნივერსიტეტის“ გამოცემა თბილისი.
11. ნაჭყებია, გურამ - ანტიქურდული ნორმების კრიმინალიზაციის საკითხები საქართველოში. თბილისი 2012.
12. ნაჭყებია, გურამ. მართლზომიერი ქმედების მექანიზმის მონისტური გაგების საკითხისთვის. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის მაცნე, სამართლის სერია, თბილისი, 2005, N1.
13. ნაჭყებია, გურამ - ბრალი, როგორც სოციალური ფილოსოფიის კატეგორია, თსუ-ს გამომცემლობა, თბილისი, 2001
14. პოდლესკიხ, გ. /ტერეშონოკ, ა. 1995.
15. რომანჩენკო, ანა - სამართლის ჟურნალი, კანონიერი ქურდობა და ქურდული სამყაროს წევრობა, როგორც ორგანიზებული დანაშაულის ერთ-ერთი სახე და მასთან ბრძოლის სამართლებრივი საფუძვლები. თბილისი 2011.
16. რაზინკინი, ვ. /ტარაბრინი, ა. 2002.
17. სისხლის სამართლის კერძო ნაწილი, წიგნი I, გ,ტყეშელაშვილის რედაქტორობით, მე-3 გამოცემა, თბილისი, 2008.
18. სისხლის სამართლის კერძო ნაწილი, წიგნი პირველი- ავტორთა კოლექტივი.მე-4 გამოცემა, გამოც „მერიდიანი“ თბილისი, 2006.
19. შალიკაშვილი, მორის - კრიმინოლოგია. მე-3 გამოცემა, „მერიდიანი“, თბილისი 2017.
20. ცანავა, ლანა- “ქურდული სამყაროს” წინააღმდეგ ბრძოლის სფეროში არსებული გამოწვევები და მისი სისხლისსამართლებრივი ასპექტები საქართველოში,სამეცნიერო ჟურნალი #1,პოლიცია და უსაფრთხოება. თბილისი 2018.

21. წულაია, ზაურ - კრიმინოლოგია. კერძო ნაწილი. გამოც „ინტელექტი“. თბილისი 2003, გვ. წიკლაური-ლამიხი, ელიკო - ორგანიზებული დანაშაული და მასთან ბრძოლის სისხლის სამართლებრივი და საპროცესო საკითხები. სადისერტაციო ნაშრომი 1999.
22. Maljevic Almir., "Participation in a Criminal Organisation" and "Conspiracy", Berlin, 2011, Roth, P. E, 2000. გვ. 729.
23. Spina Antonio., The Fight Against The Italian Mafia, The Oxford Handbook of Organized Crime, edited byPaoli L., 593
24. Александров, Ю.К., 2001.
25. Газета Вперед статья Об арт Подготовке №51.
26. Гуров, Алекса ндр, 1990.
27. Гуров А.И. Профессиональная преступность: прошлое и современность М., 1990.
28. Криминология. Учебник для вузов. Под общ. ред. д.ю.н. проф. Азалия Ивановна Долговой. М., 2002.
29.

ინტერნეტ რესურსები

1. „იაკუძა“ იაპონიის კლანური ორგანიზაცია გამომც: კვირის პალიტრა.გამოც. თარიღი - 03.07.2017. ნახვის თარიღი (10.04.2019) https://www.kvirispalitra.ge
2. Laurence Peter, BBC News, Italian mafia: How crime families went global,28 January 2018https://www.bbc.com/news/world-europe-42794848
3. Вячеслав, Разинкин, Алексей, Тарабрин.Цветная Масть: Элита Преступного Мираhttp://blatata.ru/proza/mast 01.htm.